

JIHOČESKÁ UNIVERZITA v ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA

KATEDRA ROSTLINNÉ VÝROBY a AGROEKOLOGIE

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vývoj a perspektivy návštěvnosti Chalupské a Jezerní slatě
(NP Šumava)

České Budějovice 2013

Vedoucí diplomové práce:

RNDr. Markéta Slábová, Ph.D.

Vypracoval:

Bc. Ladislav Dutka

Děkuji všem, kteří mi pomáhali i při nepřízní počasí se sběrem dat. Největší poděkování patří mé vedoucí diplomové práce RNDr. Markétě Slábové, Ph.D., za rady, připomínky a metodické vedení práce. Důležitými se pro mě staly důvěra, zájem a ochota.

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracoval samostatně a veškerou literaturu jsem uvedl v seznamu použité a citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské a to v nezkrácené podobě archivovaných zemědělskou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

Datum:

Bc. Ladislav Dutka

Anotace

Šumavské slatě jsou velmi cenným biotopem s výskytem vyhraněné flóry a fauny, včetně glaciálních reliktních. Zároveň jsou to lokality turisticky atraktivní, proto je důležité najít vhodný kompromis mezi jejich návštěvností a ochranou. Práce se zabývá vývojem turistické návštěvnosti Chalupské a Jezerní slati v rozmezí dvou let (2010, 2012) a rozšiřuje bakalářskou práci (Porovnání Chalupské a Jezerní slatě z hlediska jejich návštěvnosti). Je rozdělena na dvě hlavní části. První, teoretická část, obsahuje literární rešerši o charakteristice šumavských slatí a turismu v této lokalitě. Praktická část práce monitoruje návštěvnost obou slatí a zpracovává dotazníkové šetření, zaměřené na specifika turistů a jejich priorit při navštívení Chalupské a Jezerní slatě a dopravy na tyto lokality. Bylo zvoleno pět termínů pro terénní pozorování, monitorování a dotazníkové šetření. v roce 2012 byly zvoleny termíny blízké termínům z výzkumu v roce 2010. Na každé lokalitě se podařilo získat 200 vyplněných dotazníků. Výsledky z obou výzkumů byly porovnány mezi sebou. Bylo zjištěno, že počet návštěvníků na slatích stále narůstá. Na Jezerní slati bylo zaznamenáno 1438 návštěvníků, na slati Chalupské 1106 turistů. Jezerní slat' byla i v roce 2012 navštěvovanější než slat' Chalupská. Nejvíce turistů přijelo na slatě na kole, ačkoliv byl zaznamenán nárůst návštěvníků, kteří využili také autobusové dopravy. Velkým překvapením byl velmi výrazný nárůst turistů, kteří měli s sebou psa. V roce 2012 byli návštěvníci Jezerní slatě oproti roku 2010 častěji ubytováni v kempu. V závěru práce je nastíněn další možný vývoj a perspektiva zkoumaných slatí v čase budoucím.

Annotation

Peat bogs of the Šumava National Park are very valuable biotopes with an occurrence of the specific flora and fauna, including glacial relicts. These localities are also very attractive for tourists, so it is important to find the reasonable compromise between an attendance and a nature protection. The study is dealing with the development of touristic attendance of two peat bogs from 2010 to 2012 and enlarges my bachelor's work (Comparison of attendance of two peat bogs (Chalupská a Jezerní slat') in Šumava National Park). The work is divided into two parts. The first, theoretical part, includes a literary review about the character of the Šumava's peat bogs and the tourism in those localities. A practical part monitors the attendance of the peat bogs and analyses the

research via questionnaire, focused on the specifics of the tourists, their priorities during visit of the peat bogs and transport to those localities. The research was connected to bachelor's work – there were also 5 terms of field monitoring, the dates in 2012 were close to the dates in 2010 and the number of the panelled questionnaires was the same, 200. So the results of both years could be easily compared.

It was found that the number of peat bogs' visitors increases. There were 1438 visitors on Jezerní slat' and 1106 on Chalupská slat' peat bog. Jezerní slat' was more visited than Chalupská slat' in both 2010 and 2012. Most of the visitors came by bicycle, but the number of visitors who came by bus was increased. Huge increase was found in number of dogs, which was really surprising. The visitors of Jezerní slat' more often stayed in camping sites than in 2010.

The problem of possible development and perspectives of investigated peat bogs is also outlined in the end of the work.

<p style="text-align: center;">Vývoj a perspektivy návštěvnosti Chalupské a Jezerní slatě (NP Šumava)</p>
--

Úvod	7
Literární přehled	9
1. Šumavské slatě.....	9
1.1 Přírodní charakter.....	12
1.2 Využití slatí lidmi.....	14
1.3 Jezerní slat'.....	16
1.4 Chalupská slat'.....	17
2. Turismus.....	19
2.1 Typologie turismu.....	19
2.2 Turismus a ochrana přírody.....	22
2.3 Specifika turismu na Šumavě.....	24
Metodika	27
Výsledky	28
3. Obecné vyhodnocení podle obecných kritérií návštěvníků.....	29
4. Výsledky jednotlivých otázek dotazníku.....	33
Diskuse	43
Závěr	48
Seznam použité literatury.....	50
Přílohy.....	53

Úvod

Jako téma diplomové práce jsem si zvolil vývoj a perspektivy návštěvnosti Chalupské a Jezerní slatě a problematiku udržitelného rozvoje v lokalitě sledovaných slatí. Navázal jsem na svou bakalářskou práci (Dutka, 2010), v jejímž výzkumu jsem v roce 2010 získal cenné podklady, a díky nimž mohu nastínit a posoudit vývoj turistiky na sledovaných lokalitách.

Obě zkoumané slatě jsem pravidelně navštěvoval i v období mezi výzkumy a vzrůstající návštěvnost pro oblíbenost lokality je více než patrná. Zajímalo mne, zda NPŠ zavedla nová opatření z hlediska zmenšování problémů, způsobených návštěvností a naopak, zda návštěvnost od roku 2010 podpořili a jak. Toto téma jsem si vybral především po předchozí zkušenosti z výzkumu v roce 2010, kdy byla na slatích zjištěna vysoká návštěvnost. Na svou bakalářskou práci jsem navázal ve snaze poznat vlnu turismu s odstupem času. Zajímalo mne například, zda má návštěvnost na slatích rostoucí či klesající tendenci, zda navštíví zkoumané lokality v roce 2012 stejní turisté, kteří byli zaznamenáni v roce 2010 a zda se změnilы dopravní prostředky, kterými se návštěvníci na slatě dopravili.

NP Šumava zahrnuje nejhodnotnější části CHKO Šumava. Za nejcennější můžeme považovat množství rašelinišť, horské smrčiny a jezera ledovcového původu. Ochrana je tedy více než nezbytná. Hodnota slatí tkví zejména ve výjimečnosti původního typu a ve výskytu vyhraněné flóry a fauny včetně glaciálních reliktnů. Kdyby v současné době došlo ke změnám v rašelinných biocenózách těžbou či meliorací, nastalo by ohrožení a zánik řady druhů, které velmi citlivě reagují na každou změnu svého prostředí. Rašeliniště jsou svědky dávných geologických dob. v jejich vrstvách můžeme pozorovat doklady o zaniklém životě v uplynulém tisíciletí. Jsou také důležitým regulátorem nejen povrchových toků, ale hlavně stavu podzemní vody. Nemůžeme opomenout význam z hlediska ochrany proti erozi. Narušením vegetace by vedlo k rychlému odnosu rašeliny.

Cílem této práce je zjistit, jak se s odstupem dvou let změnila a vyvinula návštěvnost na Jezerní a Chalupské slati na základě monitoringu a dotazníkového šetření.

Vzhledem k výzkumu z roku 2010, byly v roce 2012 formulovány 2 hypotézy.

I.

Celkový počet zaznamenaných návštěvníků je v roce 2012 oproti roku 2010 vyšší.

Domnívám se tak proto, že se Šumava stává stále častěji vyhledávaným turistickým cílem. Také podle Čihaře a kol. (2001) je nárůst v oblíbenosti lokality každým rokem patrný.

II.

Chalupská slat' je v roce 2012 navštěvovanější než slat' Jezerní.

Z výzkumu v roce 2010 bylo zjištěno, že se navštěvovanější slatí stala slat' Jezerní. Přesto o opětovném navštívení slatě přemýšlelo o 32% turistů Chalupské slati více, než turistů slatě Jezerní (Dutka, 2010). Myslím si tedy, že s odstupem dvou let by se mohla oblíbenost a četnost návštěv změnit.

Literární přehled

1. Šumavské slatě

V centrální části Šumavy jsou rašeliniště nazývány jako slatě (Jezerní slat', Chalupská slat', Tříjezerní slat'). Na Šumavě rašeliniště nalezla ideální podmínky pro svou vegetaci: mělké pánve, velmi chladné a vlhké podnebí, dostatek pramenišť. Doba vzniku rašeliniště se datuje zhruba před 9.000 – 10. 000 léty na přelomu doby ledové a doby poledové, kdy se podnebí oteplilo a bylo dostatečně vlhké (Fibich, 2009).

Na Šumavě se nachází přibližně 6000 hektarů rašelinišť, dvě třetiny z nich jsou poškozeny odvodněním. Rašeliniště patří k významným biotopům Šumavy, jejich jedinečnost je v současné době zdůrazňována zejména z hlediska významu přírodovědného. Uchované rostlinné zbytky a pylová zrna v různých hloubkách rašeliny dávají možnost studovat vývoj vegetace jak na samotném rašeliništi, tak i v jeho nejbližším okolí. Díky chladnějšímu mezoklimatu jsou také naleziště mnoha druhů živočichů, především hmyzu, jehož nejbližší příbuzné nacházíme v některých případech až kdesi ve Skandinávii. Rovněž vegetace je svým způsobem jedinečná (Krejčí, 1993).

Hlavním faktorem pro tvorbu šumavských rašelinišť byla mělká pánevní jezírka zarůstající zpočátku především rákosem a různými ostřicemi. Odumřelé zbytky této vegetace daly vzniknout nejspodnějším vrstvám rašeliny - ostřicorákosové slatině. Později dochází k zarůstání jezírek mechrostem rašeliníkem, porostem odolným a nenáročným, který nejrychleji přirůstá při její volné hladině. Proto se střed rašeliniště zvedal rychleji než jeho okraje. Těmto rašeliništím, která jsou uprostřed vyšší než jejich kraj, říkáme vrchoviště. Postupem času docházelo i k propojení mnoha jezírek, ve kterých se rozrůstaly porosty rašeliníků a tím vznikly mnohdy několikasethektarové systémy šumavských rašelinišť. Především jsou to pokožkové buňky lodyžek a listů rašeliníku, které mají schopnost nasávat velké množství vody. Systémy rašelinišť proto hrají velmi důležitou roli ve vodním režimu krajiny. Mají velmi důležitou hydrologickou funkci a tím příznivě ovlivňují klimatické podmínky nejbližšího okolí (Mušková a kol., 2003).

Nejspodnější vrstva rašeliníku odumírá a sesedá, avšak rašeliník směrem nahoru stále přirůstá. Postupným zuhelnňováním odumřelých vrstev rostlin za nepřítomnosti

vzduchu, kyselém pH a za nízké teploty, vzniká rašelina. Vedle rašeliníku se na tvorbě rašeliny podílí suchopýr pochvatý (*Eriophorum vaginatum*) a blanice bahenní (*Scheuchzeria palustris*). v jednotlivých vrstvách, které mohou dosahovat až 7-8 m, se zachovala díky nepřítomnosti vzduchu pylová zrna rostlin, které rostly v jednotlivých obdobích na rašeliništích a v okolí. Tímto si rašeliniště vysloužila pojmenování - „přírodní kronika“, ze které je možno číst i podnební změny.

V určitých stádiích vývoje nestačily vodní zdroje (spodní prameny, vodní srážky) sytit do výšky narůstající rašeliniště vodou. Vrchoviště začala odumírat, zmizela jezírka a objevily se zde porosty dřevin: kleče smrku, břízy. Těchto stagnací ve vývoji šumavských vrchovišť bylo několik - v profilech rašelinou nacházíme většinou dva zřetelné dřevové horizonty. v současné době šumavská vrchoviště víceméně opět stagnují. Pouze vrcholové plošiny jsou zřetelně vlhčí než k okrajům klesající velmi mírné svahy vrchovišť (Reichardt, Reichardtová, 2004).

Přirozená jezírka na vrcholu vrchovišť, jsou-li vyvinuta, nazýváme odborně blánky. Silně zamokřený pás na obvodu vrchoviště, kudy odtéká přebytečná voda, kterou už nemůže rašeliník přes svoji obrovskou recepční schopnost zadržet, se nazývá lagg. Vlastní vrchoviště je poněkud sušší a střídají se na něm vyvýšená místa zvané bulty a vlhčí prohlubně mezi nimi, které nazýváme šlenky. Toto členění povrchu vrchoviště způsobuje nejdůležitější rostlina - mechorost rašeliník (rod *Sphagnum*), rostoucí zde asi ve 20 druzích. Jednotlivé jeho druhy mají rozdílné stanovištní nároky: některé vytvářejí bulty, jiné rostou submersně pod vodou v jezírkách a šlencích, jiné na nejsušších stanovištích vrchoviště (Mušková a kol., 2003).

Když narůstající vrchol bultu odroste přímému vlivu spodní vody, zastaví se jeho růst a posléze ho přerostou rašeliníky dosavadního šlenku. Ten se tím přemění na nový bult a z původního bultu se stává šlenk. Tímto rytmickým střídáním bultů a šlenků narůstají živá rašeliniště.

Přístupné slatě lze napočítat na prstech jedné ruky. Nejznámější jsou Tříjezerní slat', Jezerní slat', Cikánská slat' a Chalupská slat'. Další turistům zpřístupněná slat' je Malý Polec. Ostatní jsou k vidění alespoň na dálku, většina - samozřejmě ty nejzajímavější jsou chráněny I. zónou NP Šumava (Valenta 2005).

Typy šumavských rašelinišť, flóra

1) minerotrofní rašeliniště – slatiniště

Vytvářejí vegetační komplex rašelinných luk a prameništích rašelinišť, lokalizovaných v kulturním bezlesí (druhotně odlesněné plochy). Hromadí především ostřicový humolit a jsou syceny minerálně bohatší vodou z podloží nebo vodou tekoucí na povrchu (Chytrý a kol., 2001).

2) oligotrofní rašeliniště – vrchoviště

Jsou syceny především srážkovou vodou a hromadí rašelínkový humolit. Vrchoviště představují zvláštní „ostrovy severní přírody“, které zůstaly zachovány v horských podmínkách střední Evropy a po ústupu pevninského ledovce. Za období jejich pravděpodobného vzniku je považován konec poslední doby ledové (glaciál) a začátek poledové doby (postglaciál). Podle nejnovějších palynologických výzkumů (výzkum pylových zrn) se rašeliniště na Šumavě začala nejdříve formovat ve východní části, a to před 13 000 lety. Na západní Šumavě začala rašeliniště vznikat koncem pozdního glaciálu před 11 000 lety. Nejmladší jsou rašeliniště centrálních náhorních plání, které se začaly vyvíjet před 10 000 lety.

Vrchoviště řadíme mezi tzv. reliktní biotopy, které se staly útočištěm mnoha unikátních druhů, jejichž výskyt souvisí s dávným zaledněním. Takové druhy nazýváme glaciální relikty a patří mezi ně např. bříza zakrslá (*Betula nana*), blatnice bahenní (*Scheuchzeria palustris*), kyhanka sivolistá (*Andromeda polifolia*), ale i některé živočišné druhy, především z řad bezobratlých (Chytrý a kol., 2001).

V závislosti na stanovištních poměrech na Šumavě, se vrchovištní rašeliniště vyvíjela ve dvou základních typech a v řadě přechodných forem.

1) horská vrchoviště

Tento typ můžeme nalézt v oblasti šumavských plání v nadmořské výšce okolo 1000 metrů nad mořem. Tento typ zastupuje především Jezerní slať. Dominantní dřevinou je kříženec borovice blatky a kleče horské (*Pinus mugo*), tzv. kleč rašelinná (*Pinus x pseudopumilio*). Pokud jde o činná vrchoviště, pak rašelinná kleč pouze

obklopuje centrální bezlesou část. Pokud vrchoviště stagnuje, pak křovitá kleč zarůstá celý jeho povrch a vytlačuje tak mnohé rostlinné druhy. Charakteristickým znakem horských vrchovišť je i utváření zvláštní povrchové struktury – mikroreliefu. U činných vrchovišť jsou ve středové, nelesní části partie se systémem bultů, šlenků a jezírek. Právě v těchto místech jsou obvykle soustředěny nejcennější rostlinné druhy, často úzce vázané na určité prvky zmíněného mikroreliefu. Šlenky nebo okraje jezírek obvykle zarůstají blatnicí bahenní a ostřicí mokřadní. Bulty tvoří především rašeliníky, které bývají často porostlým suchopýrem pochvatým. Sušší partie osidluje také suchopýrek trsnatý (*Trichophorum cespitosum*), který tvoří často souvislé koberce a zpravidla je doprovázen kyhankou sivolistou, klikvou bahenní (*oxycoccus palustris*) a v blízkosti kleče pak vlochyní nebo šichou černou (*Empetrum nigrum*) (Chytrý a kol., 2001).

2) Údolní vrchoviště

Jsou soustředěna do širokých říčních kotlin Vltavy a Křemelné v nadmořské výšce kolem 800 m. n. m. na rozdíl od horských vrchovišť většinou nevytváření jezírka. Dominantní dřevinou je borovice blatka (*Pinus rotundata*). Bylinné patro je obdobné jako u horských vrchovišť, schází zde však rosnatka anglická, naopak se ale může vzácně vyskytovat rojovník bahenní (*Rhododendron tomentosum*) (Chytrý a kol., 2001).

3) Přejídný typ

V případě těchto vrchovišť se mísí charakteristické znaky obou předcházejících typů.

1.1 Přírodní charakter

Geologie

Podloží Jezerní slatě je velmi staré a tvoří kyselé dvojslídne žuly až granodiority, zvětralé ve stylu s rašelinnými vrstvami. v jižní části je v bezprostředním podloží holocenní náplav přemístěných písčitých zvětralin žuly. Existence rašeliníště, ležícího v mělkém sedle na žule, spolu s bohatými srážkami a přívalovými vodami umožňuje v okolí vznik silných suťových pramenů (Babůrek a kol., 2007).

Na Jezerní slati je průměrná mocnost rašeliny 2,5 m, nejvyšší mocnost 7,6 m je v severozápadní neporušené části. Severovýchodní část rašeliniště byla v minulosti těžena a je bez klečových porostů (Babůrek a kol., 2007).

Hydrologie

Od roku 1978 náleží území národního parku a chráněné krajinné oblasti Šumava do Chráněné oblasti přirozené akumulace vod. Jednu z nejdůležitějších rolí zde hrají rašelinné komplexy. Rašeliniště a vrchoviště příznivě ovlivňují přirozenou akumulaci vod a regulaci jejich odtoku (Horpeniak, 2007).

Pro Kvildskou oblast jsou typické oblasti s vysokou hladinou podzemní vody, a to zejména podmáčené smrčiny a rašeliniště. Kromě rašelinných jezírek je oblast na stojatou vodu chudá (Skolek, 2001).

Klima na Kvildsku - oblast rašelinišť

Jeden z nejdůležitějších faktorů pro vývoj rašeliniště je ráz zdejšího klimatu, který má charakter vysokých srážek a nízkých teplot i v letním období. Proto se zde začala měřit teplota již během druhé světové války.

Nyní provádí pan Antonín Vojvodík na Jezerní slati od roku 1985 měření denních teplot. Stanice Perla na Jezerní slati je součástí rozsáhlé sítě stanic, kterou pan Vojvodík se svými dobrovolnými spolupracovníky obsluhuje (Pracovník Informačního střediska Kvilda – osobní sdělení).

Průměrná roční teplota na Jezerní slati je 2 °C (tabulka č. 1), roční úhrn srážek je 1 200- 1 300 mm, nejnižší teplota byla zaznamenána 30. 1. 1987, kdy bylo naměřeno - 41,6°C, zatímco maximální teplota byla zaznamenána 9. 8. 1992 a její hodnota byla 30,8 °C. o charakteru počasí vypovídá také počet mrazivých dní, kterých je na slatích průměrně 252 do roka (maximum minimální teploty se pohybuje těsně pod 0 °C) a ledových dní, kterých je průměrně (Brožura z Informačního střediska Kvilda).

Mrazíky jsou na Kvildsku po celý rok. i v měsících vrcholného léta v červenci a srpnu je v průměru deset dnů, kdy na Jezerní slati noční teploty klesnou pod bod mrazu. Teplota pod minus 30 °C klesá prakticky v každé zimě. Zajímavé je i srovnání s Churáňovem, který je od Jezerní slatě vzdálen vzdušnou čarou pět kilometrů. Není výjimkou, kdy jsou noční teploty na Jezerní slati o deset °C nižší než na Churáňově.

Extrémní rozdíl mezi těmito dvěma stanicemi byl zaznamenán 4. 2. 1993, kdy dosáhl dokonce 26,8 °C. Příčinou výrazného chladného podnebí na Jezerní slati je podle klimatologů výskyt přízemní inverzí teploty vzduchu při každém nočním vyjasnění a uklidnění větru (Anděra, Zavřel, 2003).

Flóra a fauna

Na Jezerní slati je v podrostu zastoupen především vřes obecný, borůvka černá, brusinka obecná, vzácnější především šicha černá. Na volných plochách, kde se častěji vyskytují vlhké sníženiny s drobnými tůňkami, se setkáme s poněkud odlišným typem vegetace. Roste zde především suchopýr pochvatý, vlochyně bahenní, ostřice zobánkatá, klikva bahenní a kyhanka sivolistá. Na méně zarostlých místech roste rosnatka okrouhlostá. Vnější okraj rašeliniště je nejvodnatější a osidlují ho především společenstvo ostřic (Chytrý a kol., 2001).

Na Jezerní slati se vyskytuje množství typických rašeliništních a chladnomilných forem bezobratlé fauny. Např. některé druhy pavouků, severské druhy vážek, motýlů i jiných skupin hmyzu. Z obratlovců můžeme jmenovat například zmiže obecná, ještěrka živorodá atd. (Chytrý a kol., 2001).

Plovoucí ostrůvky Chalupské slatě jsou porostlé např. blatnicí bahenní, ostřicí chudou či masožravou rosnatkou okrouhlostou. Samotné rašeliniště je vedle borovice blatky klečí a jejich kříženců domovem i pro klikvu bahenní, kyhanku sivolistou, šichu černou, černýš luční (*Melampyrum pratense*) a suchopýr pochvatý. Okraj slatě lemují zamokřené rašelinné březiny.

1.2 Využití slatí lidmi

Ruční těžba rašeliny

Pro obyvatele Šumavy byla rašeliniště dlouhou dobou spíše plochami bez většího hospodářského užitku. Sloužila jako pastvina, louky, stelivové louky nebo pustiny s řídkým porostem roztroušených dřevin. Vzbuzovala rovněž respekt svými houpavými místy, kterým bylo třeba se vyhýbat zvláště večer a v noci (Jelínek, 2005).

V počátcích těžby rašeliny na Šumavě lze hovořit o tzv. těžbě divoké. Často byla mělká rašeliniště povrchově hrabaná nebo rýpaná, takže pozůstatkem toho byly nespořádané prohlubně. Podobně tomu bylo i v případech, kdy rašeliniště patřilo více majitelům. Tím bylo často celé rašeliniště znehodnoceno bez možnosti dalšího využití. Jen řádné zaměření a vrtanými sondami zjištěná hloubka, vedly k účelnému těžení. Podle hloubek a spádu mohlo být založeno potřebné odvodnění rašeliniště (Šantrůčková a kol., 2010).

Ruční těžba rašeliny na Šumavě probíhala od 19. Století a v době První republiky pro topné účely v rozsahu daném potřebami obyvatelstva. Zintenzivnění těžby nastalo v období okupace, kdy potřeba rašeliny jako otopu značně vzrostla. (Vondruška, 1989).

Například na Chalupské a Jezerní slati, které patří k těm známějším rašeliništím a jsou dnes navštěvovány jako státní přírodní rezervace, zbyly po ruční těžbě špalky a stěny s narušením přibližně 40-50 ha na obou rašeliništích. Odhadem lze usuzovat, že na Chalupské slati (převážně v její jižní a východní části) bylo vytěženo nejméně 400 000 – 500 000 m³ rašeliny (Vondruška, 1989). Znamky těžby jsou cestou k jezírku dosti zřetelné, vegetace těžbou narušených ploch celkem dobře regeneruje a zarůstá řídkým náletem břízy pýřivé (*Betula pubescens*), vtroušeným smrkem, borovicí lesní a místy dokonce klečí. v zarůstajícím jezírku si všimneme ponořených submersních rašeliníků a poloplovoucích rašelinných ostrůvků, které jsou přímo posety přízemními růžicemi červených lepkavých lístků rosnatky okrouhlohlavé (*Drosera rotundifolia*) naší masožravé rostliny (Albrecht, 1979).

Po odsunu německého obyvatelstva se ruční těžba na Šumavě zastavila úplně. Nově příchozí obyvatelé rašelinu těžit neuměli a také dostatek dřeva jako palivo jak těžbě nijak zvlášť nepodněcoval. Těžba tak byla zastavena až do 60. let 20. Století (Spitzer, Bufková, 2008).

Od roku 1999 revitalizovali pracovníci NP, v projektu na záchranu zbytků severské přírody, zhruba 500 hektarů rašelinišť. Podle Bufkové (2013) je to asi 12 % zasažených rašelinišť. Podle ní bude záchrana všech poškozených šumavských rašelinišť trvat desítky let. V projektu na záchranu mokřadů se přehrazují uměle vytvořené kanály tak, aby voda zůstávala v rašeliništích, čímž se obnovuje vegetace

na povrchu. Vzhledem k náročnému terénu většinu prací lidé musí zvládnout ručně, s minimálním využitím techniky.

1.3 Jezerní slat'

Jako státní přírodní rezervace byla vyhlášena již roku 1933 na ploše o rozloze 34 ha. v roce 1973 byla rozšířena na plochu 103,5 ha. V současné době jde o 1. zónu Národního parku Šumava s výměrou 231,1 ha.

Obrázek č. 1: Jezerní slat'

Jezerní slat', která se nachází u komunikace mezi Horskou Kvildou a Kvildou, v nejnovějších mapách nazývaná též Kvildská slat', je situována právě v půvabné a seversky drsné části Šumavy (Obrázek č. 1). Nad mírně zvlňnými plošinami kraje vystupují klenuté kupy, vrcholky a mělké sníženiny, vyplněné rozsáhlými vrchovišti. Okolí dominuje kupovitý vrchol Antýgl o výšce 1253 m. Ze slatě vytéká Jezerní (Kvildský) potok. Severní část slatě je odvodňována do Hamerského potoka. Jezerní slat' je typickým rozvodnicovým rašeliníštěm. Nadmořská výška slatě činí 1055 – 1075 m. n. m. (Kuklík, 1984).

Jezerní slat' je jedním z nejstudenějších míst naší republiky. Proto je její pokryv tvořen chladnomilnou vegetací. Vegetačním krytem neporušených částí vrchoviště jsou téměř souvislé porosty kleče.

Slat' je přístupná od malého parkoviště, kde je umístěna i tabule „zaparkuj a jdi dál“ (mapa a informace o trase), a dále po zpevněné cestě. Na samém okraji rašeliniště je vybudována vyhlídková věž, ze které je výhled na celé rašeliniště o rozloze 104 ha (Hanakovičková, 2011). Pod rozhlednou jsou umístěny dvě informační tabule, které informují návštěvníky o vyskytující se vegetaci a živočiších, a o vzniku, vývoji a využití rašeliniště. Do části rašeliniště je vybudována stezka (příloha 6 a 7). Na okraji vlastního rašeliniště je vyhlídková věž, ze které je možno shlédnout převážnou část lokality. Vpravo zde můžeme vidět těžbou narušené území. Při těžbě byly vytěženy úzké pruhy rašeliny. Mezi nimi zůstaly nevytěžené části rašeliniště tzv. špalky. Na povrchu špalků jsou ještě dnes znatelné zbytky poválek, sloužící k odvozu rašeliny. Levá část nebyla těžena, a proto je zde původní vegetační pokryv.

1.4 Chalupská slat'

Chalupská slat' (obrázek č. 2) představuje přechodný typ mezi údolními vrchovišti vltavského údolí od Lenory po lipenskou nádrž a horskými vrchovišti na náhorní plošině Šumavských plání, od nichž se poněkud odlišuje i složením vegetace a fauny. Je to způsobeno nejen periferní polohou na okraji Šumavských plání a menší nadmořskou výškou, ale i údolní polohou, hydrologickými poměry, menšími ročními srážkami a vyššími průměrnými ročními teplotami (Albrecht, 1979).

Toto vrchovištní rašeliniště v údolí Vydřího potoka se nachází necelý 1 km severně od obce Borová Lada. Slat', ležící při okraji Národního parku Šumava, se může pochlubit největším (1,3 ha) rašelinným jezírkem v České republice, hlubokým až 1,5 m.

Obrázek č. 2: Chalupská slat'

Chalupská slat' je spojena mělkou vrstvou rašeliny s menší, severněji položenou Novosvětskou slatí (u osady Nový Svět). Celý komplex zaujímá plochu 137 ha a je na něm uloženo cca 2 340 000 m³ rašeliny. Průměrná hloubka rašeliny je 1,9 m, maximální hloubka je však v blízkosti jezírka 7 m (Spitzer, Bufková, 2008).

Ložisko Chalupské slatě je syceno silnými bočními svahovými prameny z komplexu Zvěřina a Janské hory na západě. Na jihu je ohraničováno meandrujícím Vydřím potokem, na jihu Teplou Vltavou. Celé ložisko leží v nadmořské výšce 897-920 m. n. m. Průměrná mocnost rašeliny je 1,9 m, největší mocnost je u jezírka (v ČR největší rozlohou - 1,3 ha, největší hloubka 1,5 m) v neporušené části Chalupské slatě - 7 m. Celé rašeliniště má plochu 137 ha a obsahuje asi 2,340.000 kubíků rašeliny (Albrecht, 1979).

K vyhlídkové plošině na jezírko (příloha č. 5 a 8) vede 310 m dlouhý povalový chodník, mimo který je vstup zakázán. Před vstupem na tento chodník jsou umístěny dvě informační tabule, které jsou zaměřeny na vznik a vývoj rašeliniště, informují o využití slatě v minulosti a současnosti, o výskytu vegetace a živočichů. Podél povalového chodníku je možné spatřit dřevěné jmenovky s názvem a obrázkem, upozorňující návštěvníky na charakteristické druhy rostlin, které se zde vyskytují

(kyhanka sivolistá, bříza pýřitá, brusnice vlochyně, černýš luční bažinný, suchopýr pochvatý, šícha černá).

2. Turismus

Mezi současné trendy patří zvyšující se poptávka po cestovním ruchu zaměřeném na přírodní atraktivity, zejména na poznání přírody a života v ní (fauna a flóra) a s tím související venkovský turismus (vesnický turismus, ekoturismus a ekoagroturismus). Ideálním místem pro uvedené typy cestovního ruchu jsou chráněná území (národní parky, chráněné krajinné oblasti atd.). Jejich jedinečné přírodní bohatství a vzácné ekosystémy s rozmanitou biodiverzitou jsou příležitostí pro aktivní odpočinek, ale také pro uspokojení tzv. růstových potřeb (naučit se něco nového, rozšířit si obzory) například pomocí vzdělávacích environmentálních programů a vycházek za asistence odborných průvodců (UNWTO Tourism highlights, 2011).

Cestovní ruch a jeho významnost byly vymezeny na Mezinárodní konferenci o statistice cestovního ruchu pořádané Světovou organizací cestovního ruchu roku 1991 v kanadské Otavě. Na této konferenci byl mimo jiné podán jednotný návrh na unifikaci základních pojmů souvisejících s cestovním ruchem na národní a mezinárodní úrovni. Cestovní ruch je definován jako činnost osoby, cestující na přechodnou dobu do místa mimo její běžné životní prostředí (mimo místo bydliště) a to na dobu kratší, než je stanovena, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než výdělečná činnost. Další pojmy, které byly definovány, jsou rezident, návštěvník, turista a výletník (jednodenní návštěvník) (UNWTO. Tourism highlights, 2011). Je nutné zmínit, že v diplomové práci je pro zjednodušení orientace v názvosloví pod pojem „návštěvník“ zahrnut turista, výletník i rezident, pokud není uvedeno více termínů.

2.1 Typologie turismu

Vzhledem k charakteru výzkumu je zapotřebí přiblížit si základní údaje, týkající se turismu, faktorů, ovlivňujících navštívení zkoumaných lokalit a samotných návštěvníků, kteří se na výzkumu podílejí především.

Podle Petřů, 1999 členíme cestovní ruch na druhy, formy a typy. Jednotlivé složky se vzájemně prolínají.

Formy cestovního ruchu vycházejí ze zaměření na uspokojování určitých konkrétních potřeb účastníka. Jednotlivé formy cestovního ruchu obvykle kladou zvláštní požadavky na způsob realizace a zabezpečení služeb.

Základními formami cestovního ruchu jsou: (Petřů, 1999, str. 27)

- rekreační cestovní ruch
- kulturně-poznávací cestovní ruch
- sportovně-turistický cestovní ruch
- lázeňsko-léčebný cestovní ruch

Turisté jezdí na slatě především relaxovat (Dutka, 2010). Zaměřme se tedy na formu rekreačního cestovního ruchu. Hlavním účelem rekreačního cestovního ruchu je fyzická a psychická regenerace a představuje nejširší účast obyvatelstva. Řadíme sem zejména příměstskou rekreaci, chataření a chalupaření a turistiku v přírodě. Pro dopravu je zde typické kolo či pěší turistika, což se potvrdilo i ve výzkumu v roce 2010 (Dutka, 2010).

Cestovní ruch členíme a sledujeme podle různých hledisek. **Druhy cestovního ruchu** zohledňují převážně jevový průběh cestovního ruchu a způsob jeho realizace v závislosti na geografických, ekonomických, společenských či jiných podmínkách.

a) Místo realizace:

- domácí, neboli vnitřní cestovní ruch (účastníci nepřekračují hranice své vlastní země)
- zahraniční, neboli vnější cestovní ruch (zahrnuje příjezdy a výjezdy za hranice daného státu)

b) Způsob účasti a formy úhrady nákladů:

- volný cestovní ruch (účastníci si hradí účast pouze ze svých příjmů a o účasti se svobodně rozhodují)
- vázaný cestovní ruch (úhrada účastníka je plně hrazena nebo doplňována ze společenských fondů)

c) Způsob a organizace zabezpečení služeb cestovního ruchu:

- neorganizovaný cestovní ruch (vše potřebné si zajišťuje účastník cestovního ruchu sám)
- organizovaný cestovní ruch (cestu i pobyt zajišťuje organizace, zejména cestovní kancelář)

d) Délka trvání:

- krátkodobý cestovní ruch (pobyt do 3 dnů mimo trvalé bydliště – nejvýše 2 přenocování)
- dlouhodobý cestovní ruch (pobyt delší než 3 dny mimo trvalé bydliště, nikoliv však delší než 6 měsíců)“ (Petrů, 1999)

Na slatích se z hlediska převažující národnosti jedná o domácí cestovní ruch. V roce 2010 bylo zaznamenáno 93 % turistů české národnosti na Jezerní slati, na Chalupské slati se jednalo o 96 % Čechů. Turisté byli v roce 2010 na Kvildsku ubytováni déle než 3 dny. V případě navštívení Šumavy se jednalo o dlouhodobý cestovní ruch (Dutka, 2010).

Typy cestovního ruchu jsou dalším výčtem priorit návštěvníků. Radíme sem například aktivní, poznávací, venkovský, veletržní a kongresový, lázeňský a rekreační cestovní ruch. V bakalářské práci bylo zjištěno, že turisté, kteří navštívili Šumavská rašeliniště, zvolili aktivní, poznávací a rekreační typ cestovního ruchu (Dutka, 2010).

V případě cestujících osob, které lze označit za uživatele, zákazníky odvětví cestovního ruchu, se užívá několik specifických označení. Nejjobecnějším označením účastníka cestovního ruchu je **návštěvník**, kterým rozumíme osobu cestující do jiného místa než je místo jejího obvyklého pobytu, na dobu do 12 po sobě jdoucích měsíců. **Turistou** je návštěvník, který se zdrží v navštíveném místě alespoň 24 hodin za účelem využití volného času a v tomto místě též přespí v ubytovacím zařízení. Dočasný návštěvník, který se v navštíveném místě zdrží pouze jeden den a nepřenocuje zde, se označuje jako **výletník**. Uvedené rozlišení je zohledňováno v rámci statistických výkazů cestovního ruchu, je ale významné zejména pro tvorbu produktů cestovního ruchu, které by se měly vázat k charakteru návštěvníků (Galvasová a kol., 2008).

Podle Petru, 1999 nesmíme zapomenout na stálého obyvatele, tedy **rezidenta**. Tento člověk žije v zemi alespoň jeden rok před příjezdem do jiné země na dobu kratší jednoho roku.

Pokud se zaměříme na výzkum, v oblasti cestovního ruchu pracujeme velmi často s typem dat, představující data o účastnících cestovního ruchu – např. počet návštěvníků určité destinace. Je třeba říci, že ve výzkumu diplomové práci je brán turista i návštěvník jako tatáž osoba.

2.2 Cestovní ruch a životní prostředí

Důležitou hnací silou cestovního ruchu je ekonomický zisk, požadavky populace a samozřejmě stav navštěvovaných míst. Poškození prostředí (míněno především z hlediska náhledu turisty) by znamenalo ohrožení růstu a životaschopnosti turismu. Cestovní ruch pak způsobuje přímo nebo nepřímo pro životní prostředí zátěž ve formě emisí do ovzduší, vody i půdy a nadměrné využívání místních zdrojů. Navíc dochází k fragmentaci krajiny. Mezi nejdůležitější faktory turismu, ovlivňující životní prostředí, patří počet turistů a stupeň rozvoje cestovního ruchu, druh aktivit realizovaných v daném území, druh prostředí, který je tlaku turismu vystaven a také stupeň rozvoje řízení plánování cestovního ruchu v oblasti (Mourek, 2003).

Životní prostředí je základním humánně geografickým prostorem, v němž se cestovní ruch odehrává a na nějž cestovní ruch působí. Vzájemné interakce lidí a okolního prostředí bývají v případě intenzivního cestovního ruchu značně nevyvážené v neprospěch životního prostředí jako souboru krajinných ekosystémů. v případě, kdy počet návštěvníků regionu překročí míru únosnosti a životní prostředí ztratí schopnost vypořádat se s nadměrným využíváním, může to vést nejen k jeho oslabení, ale i k jeho zničení. Nejmarkantněji se v této souvislosti projevuje neúměrné využívání přírodních zdrojů, znečišťování přírodního prostředí či fyzické znečišťování. Z hlediska způsobu působení na životní prostředí lze uvést zejména emise, erozi a narušení přírodních procesů v území, jež vedou k degradaci ekologických procesů, jejich neudržitelnosti a ztrátě jejich schopnosti obnovy (Průmysl cestovního ruchu, 2008).

Hlavní myšlenkou udržitelného rozvoje je zajišťovat potřeby současnosti tak, abychom neomezovali možnosti uspokojit potřeby budoucích generací. Takovýto rozvoj nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů. Udržitelný

rozvoj se dále zabývá rovnováhou mezi třemi základními oblastmi života: ekonomikou, sociálními aspekty a životním prostředím (Setunská, 2012).

Udržitelnost cestovního ruchu ve zvláště chráněných územích jakou je Šumava, je podmíněna splněním několika zásadních a mnoha dalších podmínek, zejména plánovitého rozvoje činností správ zvláště chráněných území a změn přístupů k cestovnímu ruchu. v místech, kam míří turisté, hodně závisí na profesionalitě těch, kteří jsou schopni spolupracovat s ochranou přírody a krajiny jako s partnerem. Je třeba společně s dalšími aktéry cestovního ruchu uvážlivě a koncepčně hledat způsoby, jak motivovat místní obyvatele i podnikatele k environmentálně šetrnějším formám cestovního ruchu, které respektují význam přírodních ekosystémů a podtrhují rázovitost krajiny a kulturní tradice regionu. Zásadní je neustálé hledání vyváženosti mezi různými aspekty rozvoje území a zájmy účastníků cestovního ruchu (Pásková, 2008).

Jelikož je oblast Kvildska neustále vyhledávána návštěvníky a jejich popularita stoupá, je nutné myslet na jejich rozvoj v souladu s udržitelností. Udržitelný cestovní ruch zachovává nejen unikátní přírodní bohatství, ale také je ohleduplný k životnímu stylu rezidentů, podporuje místní tradice a zvyky. Zároveň je podmíněn pozitivním ekonomickým dopadem v regionu.

Co se týče strategických dokumentů trvale udržitelného turismu, nejnovějším dokumentem je Strategie trvale udržitelného turismu pro území Národního parku Šumava z roku 2011. Pro správu národního parku ji zpracovala Pracovní skupina „Cestovní ruch v regionu NP Šumava“ vytvořená na základě doporučení Regionálního řídicího výboru v rámci projektu Krajinový integrovaný plán rozvoje Regionu NP Šumava (Strategie trvale udržitelného turismu pro území Národního parku Šumava).

Strategickým cílem dokumentu je zajištění udržitelného rozvoje cestovního ruchu v Národním parku Šumava, založeného na citlivém využívání zdrojů oblasti a na preferenci kvality. Pro oblast cestovního ruchu je nezbytně významné využití potenciálu biosférické rezervace jako zázemí pro aktivity uvnitř národního parku.

Konkrétně se strategie zabývá popisem území, analýzou současné situace vycházející především z výsledků průzkumu „Monitoring návštěvníků v turistickém regionu Šumava“ (etapa léto 2011, etapa zima 2010/11) zadaný agenturou CzechTourism. Dále se dokument věnuje SWOT analýze, strategii rozvoje, akčnímu

plánu, seznamu projektů, možným zdrojům financování a monitoringu úspěšnosti naplňování konceptu. V tomto dokumentu nejsou opomenuty oblasti rašelinišť.

Strategie rozvoje je rozdělena do několika oblastí – Přírodní bohatství, Kulturní bohatství a vzhled obcí, Volný čas a sport, Ubytování, stravování, služby a informace, Doprava, Organizace cestovního ruchu a Marketing. V těchto oblastech jsou nastíněny jednotlivé cíle, které jsou dále rozvedeny v Akčním plánu (Setunská, 2012).

2.3 Turismus na Šumavě, oblast Kvildska

Vysoká přírodní atraktivita území umocněná aktem vyhlášení národního parku, narůstající podíl volného času i zvýšená mobilita návštěvníků, ovlivňují rozhodujícím způsobem objem i kvalitu turismu v dané oblasti. Naplnit očekávání téměř 2 miliónů návštěvníků a zároveň alespoň udržet dosavadní stav přírodního prostředí je, při trvale rostoucím trendu zájmu o území, skutečný problém.

Pokud se zaměříme na turisty, musí se řídit návštěvním řádem národního parku Šumava, který se vztahuje na všechny osoby pobývající na území NP Šumava, nejsou-li z jeho působnosti vyňaty. Jezerní a Chalupská slat' patří do oblasti 1. zóny, kde je pohyb návštěvníků výrazně omezen pouze na vyznačené turistické trasy. Návštěvníkům je přisouzena role pozorovatelů, není povolen sběr hub a lesních plodů, neboť i tyto jsou přirozenou součástí přírody a jejich sběr s sebou přináší poškozování přírodního prostředí. 1. zóna je v terénu označena tabulkou s nápisem „1. zóna národního parku“. Hranice 1. zóny je dále vyznačena dvěma červenými pruhy namalovaných na hraničních sloupech nebo hraničních stromech (Výňatek z návštěvního řádu Národního parku Šumava).

Důležitým faktorem pro turistiku na Šumavě je způsob, jakým se turisté na danou lokalitu dostali či se po lokalitě pohybují. v brožurkách a na internetových stránkách NPŠ jsou pro turisty připravené a popsány turistické stezky podle náročnosti, délky trasy a zvolené formy turistiky. Podle Martan, 2002 patří uvedené trasy, které jsou zaměřené na oblast monitorovacích slatí, mezi atraktivní.

Pěší turistika

Pěší turistika je velmi rozšířená turistická aktivita především na Chalupské slati a ve spektru turistických aktivit nejpřijatelnější forma pohybu v přírodě. Tím, že oblast Chalupské a Jezerní slatě patří do Národního parku Šumava, je pohyb v přírodě

z legislativního hlediska omezen – zvláště v I. zóně ochrany přírody a v klidových územích, kde je možné chodit jen po vyznačených cestách, v případě slatí na povalových chodnících.

Turisté si mohou vybrat hned z několika tras a turistických stezek. Na území Národního parku nalezneme více než 300 km dobře značených turistických stezek. Hlavní trasy a cíl cesty bývá vždy označen symbolem a číslem, okružní cesty jsou značeny kulatě s čísly trasy. Celý systém stezek byl již před lety digitalizován. S pěší turistikou souvisí i turistické hraniční přechody s Německem a Rakouskem (Mocová, 2010).

Cykloturistika

Oblast Kvildska představuje nesmírně přitažlivé území k provozování všech forem cykloturistiky. Příznivá je především hustota lesních zpevněných cest s krásou okolní přírody. Nebývalý rozvoj cykloturistiky představuje obrovskou příležitost k relativně šetrnému způsobu pohybu v přírodě národního parku spojenou s poznáváním území, na druhé straně představuje potenciální a v některých lokalitách již reálné nebezpečí poškozování přírodního prostředí. Legislativně je pohyb cyklistů v národním parku omezen zákonem na jízdu po silnicích, místních komunikacích a místech vyhrazených se souhlasem Správy NP Šumava. na základě tohoto vymezení vznikla v dohodě s ostatními uživateli systému sít' značených cyklotras. Garantem za značení cykloturistických značených tras je v NP i CHKO Klub českých turistů. Na Chalupské slati musí turisté své kolo nechat na začátku povalového chodníčku, kde jim to přikazuje informativní cedule.

Při monitoringu v roce 2010 bylo zjištěno, že cyklisté jezdí na kolech až za vyznačená místa a nerespektují zákaz pokračování jízdy a pouze vedení svého kola. Přitom jsou jasně vymezena místa a umístěny značky tam, kde mohou cyklisté svá kola zanechat. Zákaz vjezdu cyklistů do centrální části stezky Jezerní slatě má své opodstatnění, neboť cyklisté výrazně více narušují terén a způsobují větší snížení pokryvnosti bylinného patra. Na stezkách pro pěší turistikou také způsobují škody narušováním půdy (Dutka, 2010).

Automobilová doprava

Celá oblast Kvildska je dobře přístupná autem (silnice Vimperk - Borová Lada – Kvilda – Sušice). Místní komunikace nejsou vždy v ideálním technickém stavu, ale každý rok se po úsecích provádějí obnovy povrchu silnic. Chybí ale obchvaty vesnic i měst. Avšak co se týká parkovišť v místě Chalupské a Jezerní slatě, není o ně nouze. Jsou přizpůsobena na počet aut a jsou přizpůsobena projektu NPŠ „Zaparkuj a jdi dál“ (viz příloha č. 9). Na informačních tabulích tohoto projektu jsou návštěvníci také informováni o parkovacích kapacitách.

Autobusová doprava

Chalupská i Jezerní slat' je zastávkou linkových autobusů. Dálková autobusová doprava jezdí ve všední dny i ve víkendových špičkách poměrně často. Nedostatečná je však kapacita jednotlivých spojů zejména o víkendových špičkách.

Velmi významným projektem je projekt prázdninové ekologické dopravy v NPŠ - „Zelené autobusy“

Každý z autobusů má kapacitu 70 cestujících, z nichž 45 jich může sedět. Samozřejmě součástí autobusů jsou přívěsy, kam se vejde až 25 kol, za jejichž přepravu zaplatí cestující 30 Kč. Tyto autobusy mají odlehčit chráněnému území od osobních aut. Všechny autobusy mají ekologické motory, splňující přísné emisní normy.

V roce 2012 však musel být tento projekt z důvodu nedostatku financí a administrativního omezení výrazněji redukován. Bylo provedeno omezení linek na dobu od 30. června do 1. září. Pouze linka Horská Kvilda-Kvilda-Bučina jezdila od 30. 6. do 16. 9. a do konce září i o víkendech. Bylo však provedeno zlepšení návaznosti na vlaky a na prázdninovou dopravu v NP Bavorský les (www.npsumava).

V roce 2010 využilo možnosti dopravit se na slatě pouze 12 % návštěvníků. Vzhledem k úpravám projektu a neustálému zdokonalování a přizpůsobování se potřebám návštěvníků, by mohl počet turistů, využívajících Zelených autobusů, narůstat. Protože mají zelené autobusy přívěsy pro cyklisty a jejich kola, domnívám se, že tuto příležitost kombinované dopravy využijí turisté, volící aktivní dovolenou. Již v roce 2010 přijelo na Jezerní slat' 49% návštěvníků na kole.

Metodika

V praktické části jsem se zabýval vývojem návštěvnosti na Chalupské a Jezerní slati. v roce 2012 jsem navázal na monitoring a získané výsledky z mé bakalářské práce (Dutka, 2010), tedy z prvotního výzkumu, který proběhl v roce 2010. Pro získání údajů, které se týkají porovnání vývoje návštěvnosti Chalupské a Jezerní slatě pro rok 2010 a 2012, bylo použito metody dotazníkového šetření, shodného pro oba roky. Byl také vytvořen sčítací arch pro rychlý a snadný monitoring návštěvníků (příloha č. 2 a 3). Dotazník a sčítací arch byl oproti roku 2010 pro výzkum roku 2012 poupraven, aby byla zvýšena efektivita sběru dat a abychom se zaměřili pouze na potřebná data.

Dotazník představuje soubor pečlivě formulovaných otázek, uzavřeného i otevřeného typu, jejichž posloupnost je určena nejdříve obecnějšími a následně konkrétnějšími kritérii. Respondent zodpovídá písemnou formou, vybírá si odpověď z uvedených možností, popřípadě má možnost uvést svou vlastní variantu, pro jejíž odpověď je vymezeno místo. Metoda dotazníku byla použita pro rychlé a efektivní shromáždění dat od většího počtu respondentů (příloha č. 1) Dotazník byl sestaven na základě znalostí zkoumaných lokalit. Dotazník byl použit jako měrný prostředek, podle kterého je zkoumán počet turistů, jejich pobyt během dovolené a postoj k informačním tabulím.

Shromažďování dat probíhalo vždy zároveň na Chalupské i Jezerní slati současně. Termíny byly vybrány s důrazem na letní sezónu, kdy je počet turistů s ohledem na dovolené nejvyšší. v roce 2010 byl proveden výzkum v těchto termínech : 24.7.2010, 30.7.2010, 7.8.2010, 14.8.2010 a 29.8.2010. Aby mohly být výsledky co nejpřesněji vyhodnoceny, v roce 2012 byly zvoleny termíny, které byly nejbližší termínům z předcházejícího monitoringu (21.7.2012, 29.7.2012, 11.8.2012, 18.8.2012, 31.8.2012). Během těchto termínů bylo v roce 2012 pomocí sčítacího archu zaznamenáno celkem 2544 návštěvníků na obou lokalitách. Termíny byly záměrně vybrány vždy o víkendu, popř. v pátek. Sčítání probíhalo za každého počasí vždy od 8:00 do 18:00 hodin. na každém stanovišti zaznamenávala údaje dvojice, aby nemohly při případných přestávkách uniknout potřebné údaje. Cílem bylo získání 200 vyplněných dotazníků z každé lokality pro následné porovnání odpovědí. Dospělé ženy a muži byli vždy osloveni a požádáni o vyplnění dotazníku. O vyplnění dotazníku byli požádáni pouze česky mluvící návštěvníci. Pokud se jednalo o návštěvníky cizí

národnosti, byli zaznamenáni do sčítacího archu. Jakmile byl určený počet dotazníků nasbírán, návštěvníci byli následně jen žádáni o uvedení věku, národnosti a jak se na zkoumané místo dostali. Tyto údaje byly zaznamenány do sčítacího archu (příloha č. 2 a 3). Uvedená tabulka (tabulka č. 2) znázorňuje celkovou návštěvnost a vyplněné dotazníky na slatích v roce 2010 a v roce 2012.

Tabulka č. 2: Návštěvnost slatí

Návštěvnost Jezerní a Chalupské slatě				
Lokalita	Celkem návštěvníků	Vyplněné dotazníky	Celkem návštěvníků	Vyplněné dotazníky
	rok 2010		rok 2012	
Jezerní slat'	1261	200	1438	200
Chalupská slat'	824	200	1106	200

Stejně jako v roce 2010 bylo v roce 2012 získáno na obou slatích 200 dotazníků, což je pozitivní pro přesnější porovnání výsledků z výzkumu v roce 2012.

Rozdávání dotazníků a podmínky pro jeho vyplnění byly stejné jako v roce 2010. Dotazníky byly rozdány vždy po oslovení respondentů především u informačních tabulí na zkoumaných lokalitách. Jedná se o nevýběrový soubor respondentů, kteří byli vybíráni náhodně. Průběh zadávání dotazníku a doba určená na jeho vyplnění byla na obou místech stejná. Doba na vyplnění byla stanovena po dobu návštěvy lokality. v případě nejasností či dotazů se respondenti mohli obrátit na tazajícího.

Výsledky jsou zpracovány vždy stejným způsobem. Jednotlivé dotazníky byly statisticky zpracovány formou aritmetického průměru (Hendl, 2005).

Výsledky

Pro větší názornost jsou jednotlivé výsledky zobrazeny ve formě grafů.

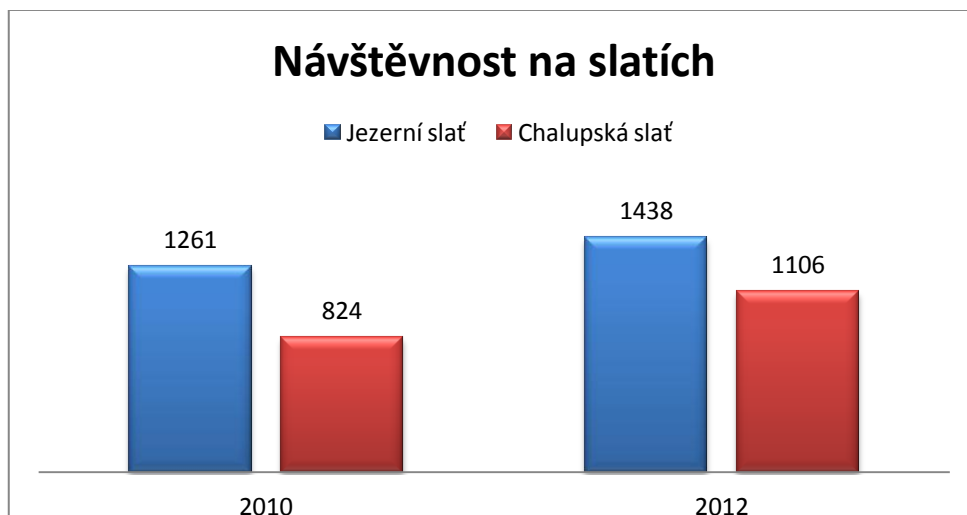
Vyhodnocení výsledků je rozděleno na dvě části:

- a) porovnání výsledků z průzkumu na slatích v roce 2010 a v roce 2012 z hlediska obecných kritérií návštěvníků (počet, výskyt psa, národnost a sociabilita)

b) porovnání výsledků jednotlivých otázek dotazníku

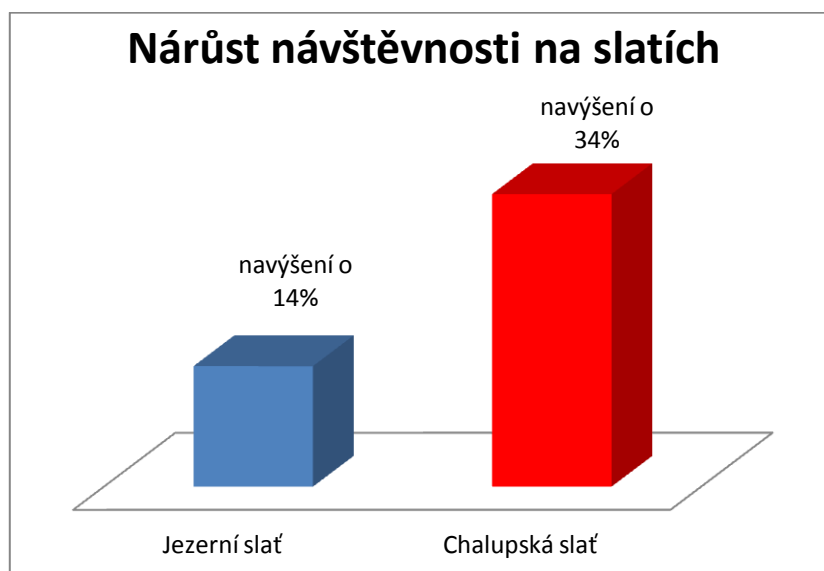
Graf č. 1 znázorňuje porovnání návštěvnosti v roce 2010 a v roce 2012.

Graf č. 1: Návštěvnost na slatích

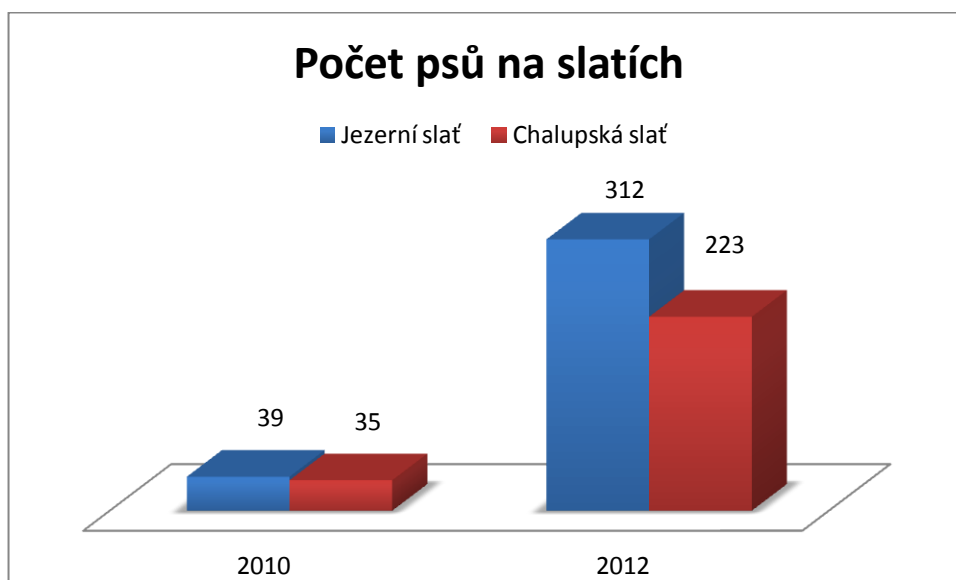
Také v roce 2012 navštívilo více návštěvníků Jezerní slat'. U obou slatí je však patrný nárůst v návštěvnosti.

Graf č. 2: Nárůst návštěvnosti na slatích

Graf č. 2 znázorňuje v roce 2012 navýšení návštěvnosti o 48% na obou slatích oproti roku 2010. V roce 2012 navštívilo Jezerní slat' o 14% návštěvníků více. 34 % navýšení návštěvnosti bylo zaznamenáno na Chalupské slati. **Byl zaznamenán vyšší počet návštěvníků na Jezerní slati. Znamená to tedy, že hypotéza č. II je vyvrácena. V roce 2012 není Chalupská slat' navštěvovanější.** Pokud se ale zaměříme na porovnání výsledků obou výzkumů, zjišťujeme, že vyšší procento navýšení návštěvnosti v rozmezí dvou let bylo zjištěno na Chalupské slati. Potvrzuje se tedy předpoklad z diskuse bakalářské práce (Dutka, 2010, str. 46), že by mohla být v budoucnu Chalupská slat' oproti Jezerní slati navštěvovanější.

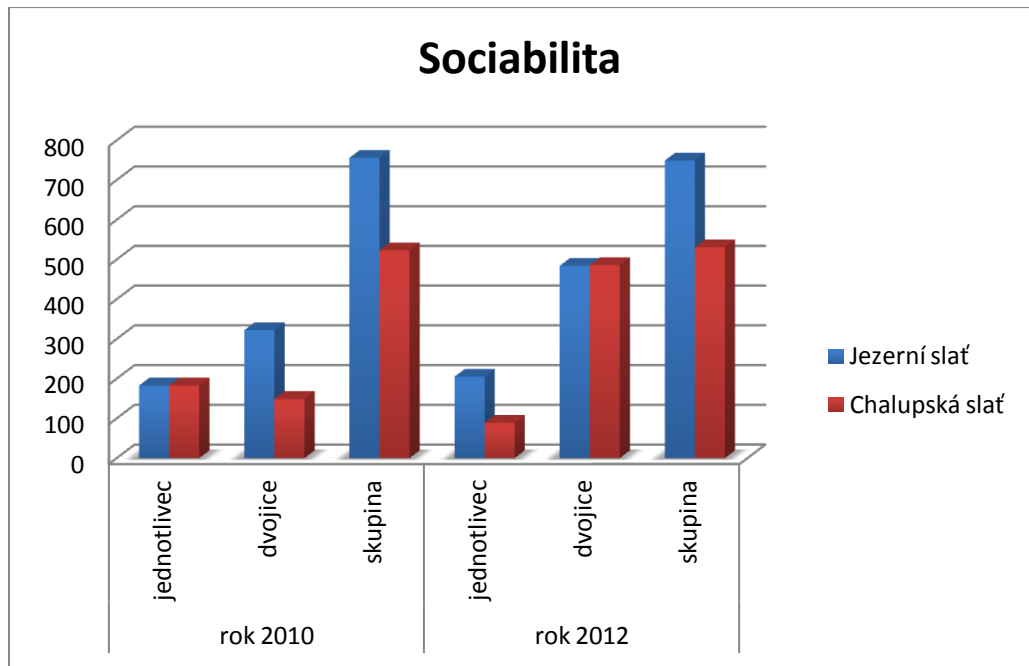
Graf č. 4: Počet psů na slatích

Velmi viditelnou změnou ve srovnání výsledků výzkumů je počet psů, který byl na slatích zaznamenán. Zatím co v roce 2010 bylo na slatích zaznamenáno pouze 74 psů, v roce 2012 jich bylo již 535. Na Jezerní slat' si v roce 2010 vzalo s sebou psa 14% návštěvníků. V roce 2012 to bylo již 86% z celkového počtu návštěvníků. Ačkoliv bylo v roce 2010 na Chalupské slati zaznamenáno pouze 35 návštěvníků se psem, v roce 2012 se jednalo o 223 návštěvníků, tj. 89%.

Navýšení počtu psů na obou slatích je velmi výrazné oproti roku 2010. **Na Jezerní slati se zvýšil počet psů o 700 %, na Chalupské slati bylo zaznamenáno o 537 % psů více.**

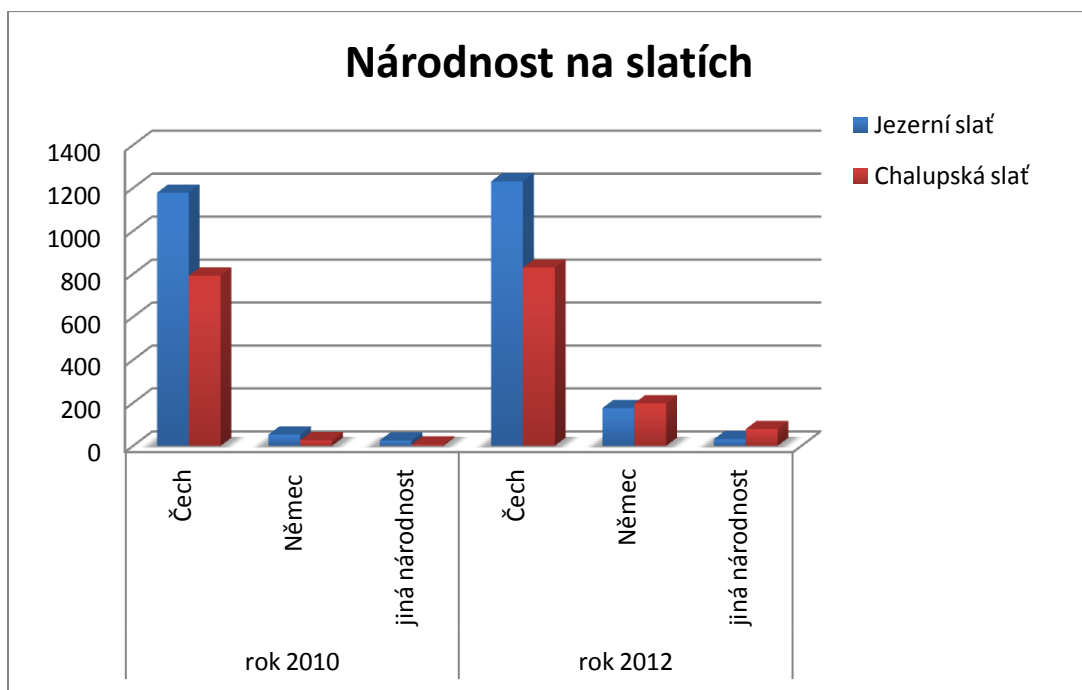
Graf č. 5: Sociabilita

Graf č. 5 porovná výsledky výzkumu v roce 2010 a v roce 2012 z hlediska sociability. Nejvýraznějším rozdílem je v roce 2012 počet dvojic, které přišly navštívit Chalupskou a Jezerní slat', tj. o 8 % více dvojic na Jezerní slati a na Chalupské slati o 20 %. Nejvíce návštěvníků opět přicházelo či přijíždělo ve větších nebo menších skupinkách, pokles skupin je ale výrazný. Do skupin je zařazena i rodina, tedy rodiče s dětmi. Na jezerní slat' dorazilo v roce 2012 o 8 % méně skupin a na Chalupskou slat' o 15 %.

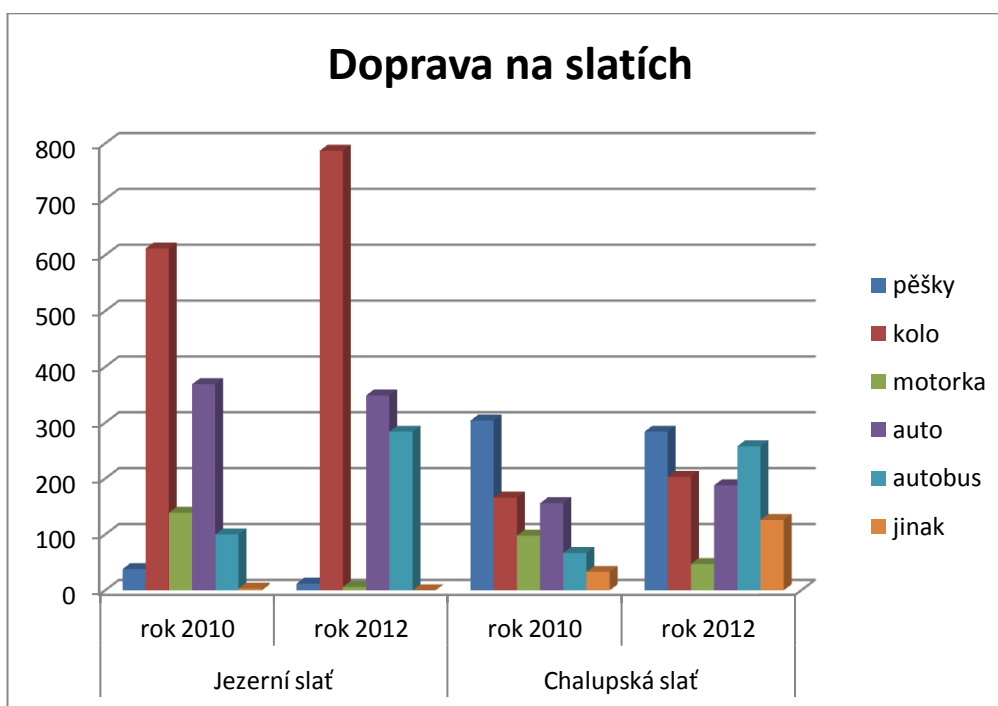
Ve výzkumu v roce 2012 byla rozdělena národnost pouze na tři kategorie, a to Čech, Němec a jiná národnost. Aby mohly být výsledky porovnány s výsledky výzkumu z roku 2010, byly tyto výsledky přizpůsobeny a přiřazeny taktéž pod tyto tři kategorie. Kategorie Holanďan a Japonec je nyní součástí jiné národnosti, tj. 2 % návštěvnosti na Jezerní slati a na Chalupské slati se jednalo o 0,7 %. V grafu č. 7 jsou tato procenta započtena.

Graf č. 6: Národnost

V roce 2012 navštívilo zkoumané slatě opět nejvíce českých turistů. na Jezerní i Chalupskou slat' dorazilo 81 % českých turistů z celkové návštěvnosti v roce 2012 (graf č. 6). Překvapením je ale nárůst německé národnosti. v roce 2012 přišlo na Jezerní a Chalupskou slat' oproti roku 2010 3,5 x turistů s německou národností více.

Graf č. 7: Možnosti, jak se návštěvníci dopravili na Jezerní slat'

V roce 2012 je hlavním dopravním prostředkem návštěvníků Jezerní slatě opět kolo (graf č. 7). Na Jezerní slat' přijelo na kole 55 % návštěvníků. Největší změna byla zaznamenána u možnosti zvolení dopravy autobusem. V roce 2012 přijelo autobusem na Jezerní slat' o 184 % návštěvníků více než v roce 2010, tedy skoro dvakrát tolik. Tento fakt je viditelný i na Chalupské slati, kde v roce 2012 využilo možnosti dopravit se na slat' autobusem o 285 %, tedy skoro o třikrát více návštěvníků oproti roku 2010. Další viditelnější nárůst, a to o třinásobek, se týkal zvolené možnosti jiné varianty dopravy na Chalupskou slat'. Tito návštěvníci přijeli na kolečkových bruslích.

Výsledky jednotlivých otázek dotazníku

I v roce 2012 bylo cílem získat nejméně 200 dotazníků z každé sledované lokality. Respondenti měli možnost vybrat z více uvedených možností. Údaje jsou zaznamenány v tabulkách. Pro větší přehlednost jsou největší odchylky znázorněny v grafech.

Otázka č. 1

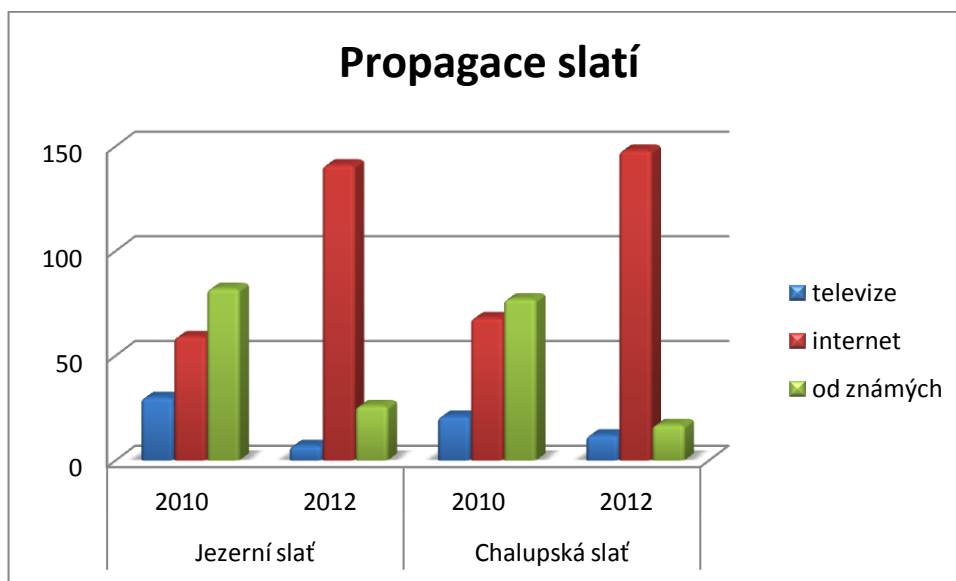
1) Kde jste se o tomto místě dozvěděl(a)?

Tabulka č. 3

Kde jste se o tomto místě dozvěděl(a)?				
možnosti	Jezerní slat'		Chalupská slat'	
	2010	2012	2010	2012
televize	30	7	21	12
rozhlas	0	0	0	0
tisk, brožura	17	5	9	3
internet	59	141	68	148
informační centrum	5	16	12	9
ve škole	0	0	0	0
od známých	82	26	77	17
jsem zde náhodou	7	5	13	11

Pro následující graf č. 8 jsou použity nejviditelnější rozdíly výsledků z tabulky č. 3.

Graf č. 8: Kde jste se o slati dozvěděl(a)?

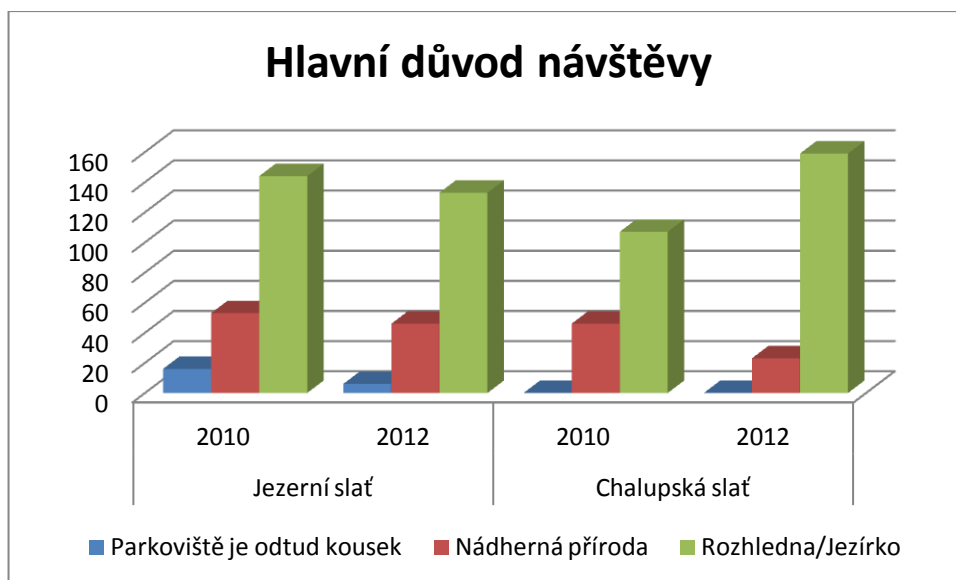
Oproti roku 2010 je v roce 2012 zaznamenán vysoký nárůst návštěvníků, kteří vyhledali Jezerní i Chalupskou slat' pomocí internetu. Jezerní slat' si na internetu v roce 2012 vyhledalo 70 % návštěvníků. 74 % návštěvníkům se Chalupská slat' zobrazila na internetových stránkách. Internet je tedy hlavním faktorem ovlivňujícím návštěvnost slatí. Navýšení vyhledávání informací na internetu je v roce 2012 na obou slatích vyšší o 81 %. Velký pokles, a to o 59 % na obou slatích, je v roce 2012 zaznamenán u doporučení návštěvníků svým známým.

2) *Co bylo hlavním důvodem, proč jste si k návštěvě zvolil(a) Jezerní /Chalupskou slat'?*

Tabulka č. 5

Hlavní důvod návštěvy				
Možnosti	Jezerní slat'		Chalupská slat'	
	2010	2012	2010	2012
Jen projíždím, je to po cestě	5	3	12	8
Viděl(a) jsem ceduli	2	9	1	4
Parkoviště je odtud kousek	16	6	0	0
Nádherná příroda	53	46	46	23
Chtěl(a) jsem vidět jezírko	x	x	107	159
Chtěl(a) jsem na rozhlednu	114	133	x	x
Je zde naučná stezka	7	2	23	6
Zajímavá vegetace	2	1	11	0
Jiná možnost	1	0	0	0

Graf č. 9: Hlavní důvod návštěvy

Pokud porovnáme výsledky obou výzkumů v grafu č. 10, zjistíme, že priority návštěvníků slatí se během let příliš nezměnily. U Jezerní slatě láká 67 % návštěvníků v roce 2012 pohled z rozhledny. Jako hlavní důvod návštěvy u Chalupské slatě uvedlo 80 % návštěvníků výhled na jezírko. Znatelným rozdílem se jeví vzdálenost parkoviště od navštívené slatě. 3 % turistů vyhovuje vzdálenost parkoviště od Jezerní slatě. v roce 2012 v případě slatě Chalupské tuto možnost stejně jako v roce 2010 žádný z návštěvníků neuvedl.

3) *Jste zde:*

Tabulka č. 6:

Pobyt návštěvníků				
Možnosti	Jezerní slat'		Chalupská slat'	
	2010	2012	2010	2012
Na výletě během dovolené	160	168	142	184
Na procházce z domova	33	0	45	7
Projíždím	7	32	13	9

V roce 2012 byl zaznamenán nárůst návštěvníků, kteří slat' navštívili během dovolené. Na slat' Jezerní přišlo o 4 % návštěvníků na dovolené více než v roce 2010 (tabulka č. 6). v případě Chalupské slatě se jedná o navýšení o 21 %.

Opět zde můžeme vidět znatelný rozdíl ve výsledcích průzkumů, a to v případě návštěvnosti turistů, kteří zašli na slatě při procházce z domova. Zatímco v roce 2010

uvedlo 39 % návštěvníků, že zavítalo na slať při procházce, v roce 2012 se jednalo pouze o 3,5 % těchto návštěvníků.

a) Jaká je délka Vašeho pobytu v této oblasti?

Tabulka č. 7

Výlet během dovolené				
Možnosti	Jezerní slať		Chalupská slať	
	2010	2012	2010	2012
1-3 dny	25	14	18	7
4-6 dní	12	19	68	41
7 a více dní	163	167	114	152

Z tabulky č. 7 je čitelné, že i v roce 2012 nejvíce návštěvníků obou slatí tráví svou dovolenou na Šumavě 7 a více dní. Znatelné je i navýšení návštěvníků s touto délkou pobytu na Šumavě v roce 2012 o 21 % oproti roku 2010.

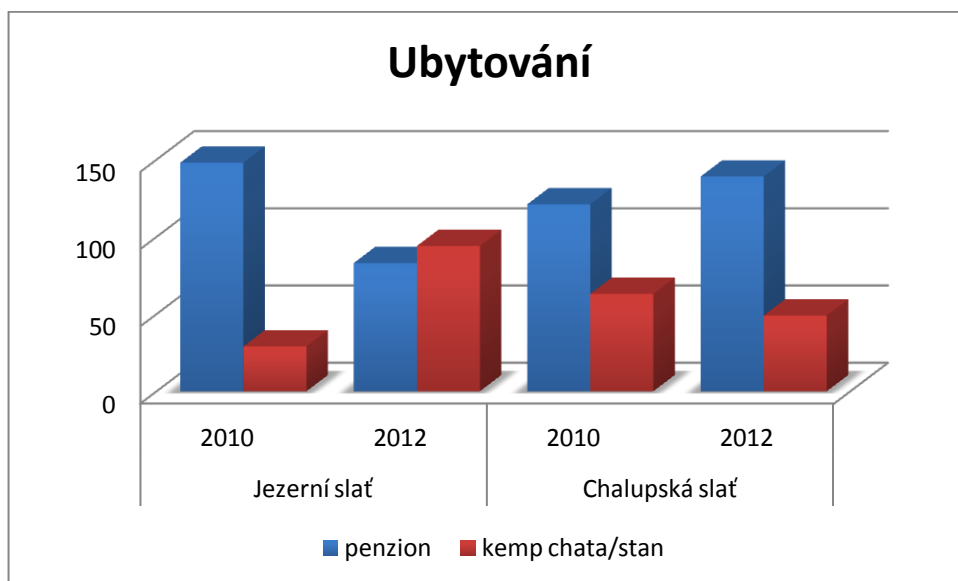
b) Kde jste ubytováni?

Tabulka č. 8

Ubytování				
Možnosti	Jezerní slať		Chalupská slať	
	2010	2012	2010	2012
penzion	148	83	121	139
hotel	6	0	2	0
kemp chata/stan	29	94	63	49
u známých	17	23	14	12

V roce 2012 nebyl ani jeden z dotazovaných návštěvníků ubytován v hotelu (tabulka č. 8).

Graf č. 10: Ubytování návštěvníků během dovolené

Návštěvníci Jezerní slatě byli v roce 2012 ubytování především v kempech. Oproti roku 2010 využili návštěvníci tohoto typu ubytování o 33 % častěji (graf č. 10).

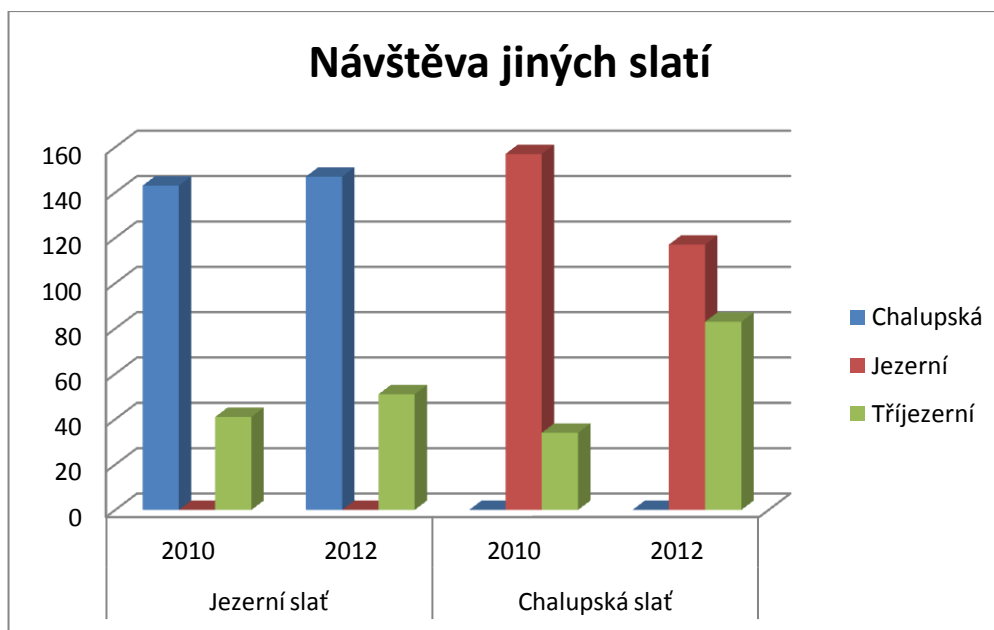
4) Navštívil(a) jste již, nebo máte v plánu návštěvu jiných slatí? Zvolte prioritní slat', kterou chcete navštívit.

Tabulka č. 8

Návštěva jiných slatí				
Možnosti	Jezerní slat'		Chalupská slat'	
	2010	2012	2010	2012
Chalupská	143	147	x	x
Jezerní	x	x	157	117
Tříjezerní	41	51	34	83
Malý polec	12	2	9	0
jiná/žádná	4	0	0	0

Nejvíce návštěvníků Jezerní slatě se v roce 2012 chystá navštívit slat' Chalupskou, tj. 74 %. Většina návštěvníků slatě Chalupské, tj. 59 % se chystá navštívit zase slat' Jezerní (tabulka č. 8). Nejoblíbenějšími slatěmi se opět stává slat' Chalupská a Jezerní.

Graf č. 11

Pokud zobrazíme výsledky z tabulky č. 8 v grafu, ukáže se, že návštěvníci Chalupské slatě ztrácí o návštěvu Jezerní slatě oproti roku 2010 zájem o 25 %. Turisté se v roce 2012 těší na návštěvu slatě Tříjezerní. Tento zájem vzrostl u návštěvníků Chalupské slatě oproti roku 2010 o 114 % (graf č. 11).

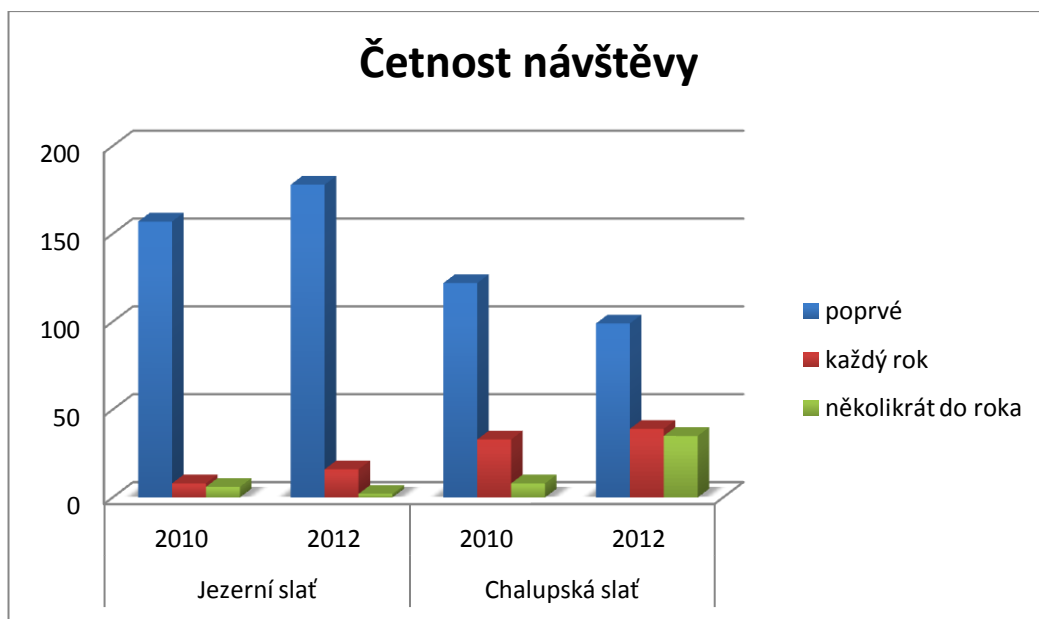
5) Kolikrát jste toto místo navštívil(a)?

Tabulka č. 9

Četnost návštěvy				
Četnost	Jezerní slat'		Chalupská slat'	
	2010	2012	2010	2012
poprvé	157	178	122	99
dvakrát	23	4	35	22
třikrát	6	0	2	5
každý rok	8	16	33	39
několikrát do roka	6	2	8	35

Z tabulky č. 9 vyplývá, že v roce 2012 většina dotazovaných návštěvníků Jezerní slatě, navštívila sledovanou lokalitu poprvé. Na Jezerní slati bylo poprvé 89 % návštěvníků. na Chalupské slati byla naopak více než polovina návštěvníků minimálně podruhé.

Graf č. 12

Na Chalupské slati přibýlo v roce 2012 o 337 % návštěvníků, kteří se vrací na slat' několikrát do roka. Ubyli zde návštěvníci, kteří sem zavítali poprvé a to o 19 %. v roce 2012 se každý rok na Jezerní slat' vrací oproti roku 2010 o 100 % návštěvníků více (graf č. 12).

6) *Zaujme Vaši pozornost informační tabule?*

Tabulka č. 10

Pozornost věnovaná informační tabuli				
Možnosti	Jezerní slat'		Chalupská slat'	
	2010	2012	2010	2012
Ano, vždy se u ní zastavím	176	182	169	173
Některá	16	14	19	18
Ne, nikdy ji nečtu	8	4	12	9

Velmi pozitivním se jeví fakt, že zájem o informace ohledně míst, která turisté navštěvují, roste. i v roce 2012 tvrdí na Jezerní slati 91 % a na Chalupské slati 87 % návštěvníků, že se nezapomenou u informační tabule zastavit. Na obou slatích oproti roku 2012 ubylo o 83 % turistů, kteří si informace na tabuli nikdy nepřečtou.

7) Je podle Vás informační tabule umístěna na nejviditelnějším místě?

Tabulka č. 11

Umístění a viditelnost informační tabule				
Možnosti	Jezerní slať		Chalupská slať	
	2010	2012	2010	2012
Ano	174	185	104	159
Nevím	7	3	41	10
Ne - jiné místo pro umístění	19	12	55	31

Informační tabule je na Jezerní slati umístěna před rozhlednou, na místě určeném pro ponechání kola, na Chalupské slati je umístěna na začátku povalového chodníku.

U této otázky se nám stejně jako v roce 2010 výsledky v porovnání mezi slatěmi značně rozcházejí. Na Jezerní slati jsou návštěvníci v 93 % s umístěním informační tabule spokojeni. Výrazným rozdílem je výsledek se spokojeností na Chalupské slati. V roce 2012 uvádí o 44 % návštěvníků více než v roce 2010, že je viditelnost a umístění informační tabule na Chalupské slati uspokojivá (tabulka č. 11).

Jako vhodnější místo pro umístění tabule bylo na Jezerní slati doporučeno 6 % návštěvníky místo na konci povalového chodníku a parkoviště. v případě Chalupské slatě se jednalo stejně jako v roce 2010 o konec povalového chodníku u jezírka.

8) Jsou pro Vás informace na informační tabuli užitečné?

Tabulka č. 12

Užitečnost informační tabule				
Možnosti	Jezerní slať		Chalupská slať	
	2010	2012	2010	2012
Ano, čtu si vše	48	93	64	75
Ano, ale čtu jen část	103	84	112	101
Ano, ale dívám se jen na obrázky	5	4	8	15
Ne, přesto je čtu	23	13	2	6
Ne, nečtu je	21	6	14	3

Již z prvotního pohledu na tabulku č. 12 můžeme říci, že informace na tabulích na obou sledovaných lokalitách turisté i v roce 2012 čtou. Na Jezerní slati bylo v tomto roce zaznamenáno dokonce 47 % návštěvníků, kteří tvrdí, že čtou veškeré dostupné

informace na této slati. Pouze 5 % turistů se o informace poskytnuté na inf. tabuli nezajímá.

Dalším velmi výrazným rozdílem je oproti roku 2010 nárůst zájmu o informace uvedené na informační tabuli. v roce 2012 si přečetlo celou informační tabuli 42 % návštěvníků.

9) Co se Vám na tomto místě nejvíce líbí?

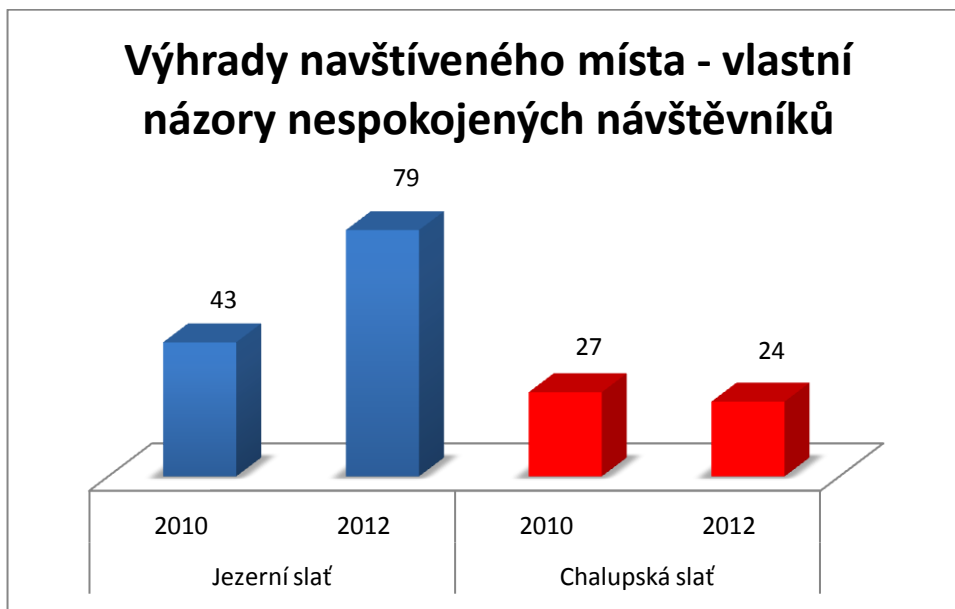
Tabulka č. 13

Oblíbenost				
Možnosti	Jezerní slať		Chalupská slať	
	2010	2012	2010	2012
Jezírko	x	x	107	152
Výhled z rozhledny	114	141	x	x
Vegetace	20	13	11	2
Prostředí	53	5	46	5
Naučná stezka	7	9	23	15
Informační tabule	1	29	3	20
Povalový chodníček	0	0	2	0
Jiná možnost	5	3	8	6

Stejně jako v roce 2010 se zde setkáváme v podstatě se shodnými procentuálními výsledky jako u otázky č. 2 (co bylo hlavním důvodem návštěvy). 76 % návštěvníků, kteří přijedou na Chalupskou slať kvůli jezírku, se priority nezmění. I tentokrát byly zajímavé odpovědi s jinými možnostmi. Na Chalupské slati se turisté shodovali v oblíbenosti přístupnosti ke slati na kolečkových bruslích (k informačnímu středisku vede nová asfaltová silnice). Také blízkost informačního střediska je pozitivem, který láká turisty. Na Jezerní slati uvedli jako jinou možnost klid místa, čerstvý vzduch a relaxaci (tabulka č. 13).

10) Je něco, k čemu máte výhrady na tomto místě?

Tabulka č. 14

V roce 2012 bylo 26 % návštěvníků při návštěvě slatí s něčím nespokojeno (tabulka č. 14). Především na Jezerní slati byl zaznamenán nárůst nespokojených turistů o 84 % oproti roku 2010. Mezi nejčastějšími výtkami byl opět výskyt odpadků a cigaret, poničenou a pošlapanou vegetaci. Zajímavostí byl názor, že by se rozhledna mohla navýšit o další patro, aby byl lepší výhled na planinu. Na Chalupské slati nespokojených návštěvníků naopak ubylo. Zde si nejvíce návštěvníků stěžovalo převážně na špatné umístění informační tabule, ale také na málo místa na povalové plošině u jezírka.

11) Chtěl(a) byste se na toto místo ještě někdy vrátit?

Tabulka č. 15

Opětovné navštívení slatě				
Možnosti	Jezerní slat'		Chalupská slat'	
	2010	2012	2010	2012
Ano, určitě	113	89	178	174
Asi ano	58	71	14	15
Spíše ne	24	22	8	9
Ne	5	18	0	2

I v roce 2012 můžeme u této otázky sledovat značný rozdíl v opětovném navštívení Chalupské a Jezerní slatě (tabulka č. 15). Opětovně se chce na Chalupskou slat' vrátit 87 % návštěvníků, zatímco Jezerní slat' nezaujala ani polovinu turistů. Na možnost, že by se na Chalupskou slat' nepodívali vůbec, návštěvníci ani v roce 2012 neodpověděli. Na Jezerní slat' se oproti tomu nechce vrátit 9 % návštěvníků.

Shrnutí

Ze získaných výsledků vyplývá že, **VÝSLEDKY JSOU VE SHODĚ S PRVNÍ HYPOTÉZOU**. Návštěvnost se v roce 2012 na obou slatích navýšila o **22 %** oproti roku 2010.

Celkový počet zaznamenaných návštěvníků je oproti roku 2010 vyšší.

DRUHÁ HYPOTÉZA JE VYVRÁCENA. Chalupská slat' není ani v roce 2012 navštěvovanější slatí oproti slati Jezerní.

Diskuse

Vlastní výzkum byl proveden na dvou nejznámějších ze zpřístupněných slatí (Spitzer, Bufková, 2008). Během pěti termínů byla provedena evidence turistů v NPR Šumava na Jezerní a Chalupské slati, která opět přiblížila, kolik návštěvníků tyto dvě slatě navštěvuje. Průměrná návštěvnost na Jezerní slati byla v roce 2010 252 turistů za den, v roce 2012 to bylo 290 návštěvníků. Na Chalupskou slat' přišlo v roce 2010 v průměru 165 turistů denně, v roce 2012 jich bylo již 197. Podle Novákové (2003) je návštěvnost na slatích vysoká. Potvrzuje se, že se Šumava stává častěji vyhledávaným turistickým cílem. Také podle Čihaře a kol. (2001) je nárůst v oblíbenosti lokality každým rokem patrný. Samozřejmě je třeba považovat počet turistů za orientační, protože 5 terénních pozorování nemůže zcela vystihnout návštěvnost v průběhu celého roku. Rozdíly mohou nastat také v jednotlivých sezónách.

Počet návštěvníků zkoumaných lokalit ovlivňuje především vědomí o existenci těchto jedinečných přírodních krás. Nejvlivnějším médiem, díky němuž se turisté o zkoumaných lokalitách dozvěděli, se v roce 2012 stal internet a příslušné webové

stránky, kde jsou rašeliniště popsány. Jedná se o rozdílný výsledek při porovnání výsledků z roku 2010, kdy se návštěvníci dozvěděli o slatích především od svých známých. V roce 2012 si rašeliniště na webových stránkách vyhledalo o 81% více turistů, než v roce 2010. Protože 88 % turistů zkoumaných lokalit navštívilo slatě během dovolené, je zřejmé, že si při plánování své dovolené, slatě dopředu vyhledali na internetových stránkách. Podle Kušové a kol. (2002) ovlivňuje návštěvníky Šumavy především její jedinečnost a krása přírody. Tento fakt se nám potvrdil v roce 2010 i v roce 2012. Návštěvníci Jezerní slatě obdivovali opět především výhled na přírodu z rozhledny, Chalupská slat' lákala svým jezírkem. Přírodní bohatství Šumavy vyzdvihují také Čihař a kol. (2001).

Ačkoliv z výzkumu vyplynulo, že v roce 2012 přišlo na Chalupskou slat' méně turistů než na slat' Jezerní, v porovnání s výzkumem v roce 2010 zaznamenala tato slat' od návštěvníků pozitivní odezvu. Nárůst turistů přesáhl 30-ti % hranici, zatímco Jezerní dosáhla 14-ti % navýšení návštěvnosti. Jezerní slat' překonala Chalupská o 20 %. Rozmezí dvou let nebylo tedy prozatím dostačující, ale při zachování všech podmínek, by se dalo předpokládat, že se během deseti let stane Chalupská slat' navštěvovanějším místem v okolí Kvildska a Borové Lady. Rozhodujícím faktorem pro toto tvrzení je fakt, že 87 % návštěvníků Chalupské slati tvrdí, že se na slat' chtějí vrátit a 51 % turistů navštěvuje tuto slat' minimálně dvakrát do roka. Důvodem pro nynější převahu v návštěvnosti může být také velký vliv lokality Jezerní slatě. Doležal ve svém projektu – Integrace principů udržitelného rozvoje cestovního ruchu a turistiky (2000) uvádí, že Trasa Modrava-Kvilda je jedna z nejfrekventovanějších cest v této oblasti. O trase Horská Kvilda- Bučina se již v takové míře nezmiňuje.

Přestože opět navštívilo slatě nejvíce českých turistů (také podle Hanakovičové 2011), dalším poměrně viditelným rozdílem je na slatích zastoupení zahraničních turistů. Zatím co v roce 2010 byl podíl německé národnosti zanedbatelný, v roce 2012 přišlo na slatě o 345 % Němců více. Vzhledem k blízkosti hranic a spolupráce v projektu Správy NP a CHKO Šumava a Národního parku Bavorský les byly v roce 2012 nově poznačeny stezky, které vznikly jako první přeshraniční projekt v roce 1992. Mezi Finsterau, Borovými Ladami a Kvildou se na šesti okružních trasách pro pěší (z toho dvě přeshraniční) a dvou cyklotrasách, snaží tento projekt přiblížit různé aspekty dějin, současnosti a budoucnosti tohoto území. v létě se na výchozí body všech tras

z české strany návštěvníci dostanou pohodlně Zelenými autobusy. Tento projekt byl dokončen v květnu 2012, tedy pouhý měsíc před začátkem sběru dat.

Právě volba dopravit se na slatě Zeleným autobusem výrazně ovlivnila výsledky výzkumu v roce 2012. Podařilo se zjistit, že stejně jako u „Čihaře a kol. (2001)“, turisté volí aktivní dovolenou a jezdí po Šumavě nejčastěji na kole. Přesto ve zkoumaných lokalitách vzrostl počet turistů, kteří využili možnost přepravit se Zelenými autobusy. Zatím co u Čihaře a kol. (2001) vzrostl počet cestujících v Zeleném autobusu od roku 1997 z 13,3 % o 1 % do roku 1998, tedy na 14,3 %, v našem výzkumu je, ačkoliv v rozmezí dvou let, nárůst třináásobný. Je zřejmé, že projekt má svůj smysl a návštěvníci Šumavy jej využívají. Čihař a kol. (2001) také uvádějí, že nejčastějším dopravním prostředkem je auto. Tento fakt se v našem výzkumu nepotvrdil. Hanakovičová (2011) uvádí ve svém výzkumu auto a veřejnou dopravu.

Pomocí získaných údajů z roku 2010 a 2012 se podařilo získat velmi cenné informace o užitečnosti naučných stezek a informačních tabulích. Podle Hanakovičové (2011) vzrostl zájem návštěvníků turistických tras po informacích a nenásilném vzdělání. Návštěvníků, kteří si přečetli všechny informace, bylo v roce 2012 42 %. Velmi zajímavé je zjištění, že sek informační tabuli vracejí pravidelně i ti, kteří navštěvují Chalupskou slat' minimálně dvakrát do roka. Svůj význam neztrácí tedy ani pro tyto návštěvníky. Turisté jsou v obou letech nespokojeni s umístěním. Neuvědomují si však, že pokud by byla inf. tabule na plošině u jezera, v případě setkání více návštěvníků by mohly se tvořit fronty. Spokojenost s inf. tabulemi na Chalupské slati je jistě zásluhou interakčních tabulí u informačního střediska Svinná Lada. Podle Hanakovičové (2011) jsou interaktivní tabule velkým lákadlem pro mladší návštěvníky.

Největším překvapením v porovnání výsledků z výzkumů je počet psů, kteří byli na slatích zaznamenáni. Zatím co v roce 2010 bylo na slatích zaznamenáno pouze 74 psů, v roce 2012 jich bylo již 535. na Jezerní slat' si v roce 2010 vzalo s sebou psa 14 % návštěvníků. V roce 2012 to bylo již 86% z celkového počtu návštěvníků. Ačkoliv bylo v roce 2010 na Chalupské slati zaznamenáno pouze 35 návštěvníků se psem, v roce 2012 se jednalo o 223 návštěvníků, tj. 89 %. Navýšení počtu psů na obou slatích je velmi výrazné oproti roku 2010. na Jezerní slati se zvýšil počet psů o 700 %, na Chalupské slati bylo zaznamenáno o 537 % psů více.

Bohužel se mi nepodařilo dohledat, zda byli v nějakém projektu zaznamenávání psi a zda se objevili v takové míře. Vzhledem k natolik rozdílným výsledkům během dvou let, jsem se domníval, že se v blízkosti Kvildska či Vimperska mohlo konat pejskařské setkání. Opět nebyla žádná z akcí zjištěna. Vyšší počet výskytu psů by mohl, vzhledem k ostatním výsledkům, souviset především s ubytováním návštěvníků (tabulka č. 16).

Tabulka č. 16: Počet psů x ubytování návštěvníků

Rok 2012	Počet turistů ubytovaných v		Počet turistů se psy	
	penzion	kemp	penzion	kemp
Jezerní slat'	83	94	63	89
Chalupská slat'	139	49	103	42
Celkem	222	143	166	131

Z tabulky můžeme vyčíst, že z 222 turistů, kteří byli ubytováni v penzionu, mělo s sebou 75 % návštěvníků na slati psa. V případě kempu a ubytování v chatě či stanu sdílel dovolenou s turisty jejich domácí mazlíček v 91 %! Pokud se zaměříme na jednotlivé slatě zvlášť, na Jezerní slati byli ubytováni turisté se svým psem v 76%, v kempu 95%. Na Chalupskou slat' přišlo v doprovodu psa 74 % turistů ubytovaných v penzionu a 86 % ubytovaných v kempu. Z celkového počtu 535 zaznamenaných psů na obou monitorovaných lokalitách, jich se svými majiteli bydlelo 297 v kempu a penzionu.

V roce 2010 byly výsledky v rozporu s „Čihařem a kol. (2001)“ ohledně zvoleného ubytování turistů na Kvildsku. Podle „Čihaře a kol. (2001)“ se největší počet turistů ubytoval v kempu ve stanech. V mém výzkumu byli turisté nejčastěji ubytováni v penzionech, a to 61% návštěvníků obou sledovaných lokalit, v roce 2012 v 55 % případech. Po shlednutí nabídek na ubytování v penzionech na Šumavě mohu říci, že převážná většina (cca 90 %) penzionů akceptují psa. Majitelé si tak mohou domácí mazlíčky vzít na dovolenou s sebou. Vhodné je pro dovolenou se psem bezesporu ubytování v kempu v chatě či stanu. v roce 2012 je zaznamenáno 36 % turistů ubytovaných v kempu. Podle Doležala a kol. (2000) je navíc kemp Modrava – Srní velmi oblíbeným kempem. Podle Mocové (2010) vedou ke slatím stezky vhodné pro pěší turistiku, což by mohl být další z důvodů, proč si s sebou turisté na slatě vzali psa.

V neposlední řadě je bezesporu důležitá pozitivní motivace pro návštěvníky obou slatí v podobě strážní služby, která bude ochotna turistům vysvětlit, proč je tato oblast chráněná. Podle „Roháče a Meyera (2008)“ je důležitý interaktivní vztah mezi návštěvníkem a prostředím. Návštěvník se dozví více informací a snadněji si tak utvoří kladný vztah k lokalitě. v případě Jezerní slatě je ale zapotřebí domluvit si prohlídku se strážcem dopředu, ve většině případu je pevně stanovená hodina a den, kdy můžete této službě využít. Na Svinné Ladě je výhodou blízkost Informačního střediska, kde se můžete na prohlídku, ve většině případů, domluvit přímo se strážcem.

Byl použit dotazník, který by mohl být využitý k dalšímu průzkumu jiných turisticky využívaných míst, která je zapotřebí chránit. Může sloužit k zamyšlení nad danou situací, nad výsledky, které z dotazníku vzešly. Nyní je již možné zaměřit se na rozdílné a překvapivé výsledky, kdy se odpovědi v jednotlivých letech shodují či rozcházejí.

Aby bylo možné obecně zhodnotit výsledky výzkumu, bylo by třeba provést tento výzkum ve více termínech po dobu celého roku. Zároveň by bylo zapotřebí výzkum provádět opakovaně, např. opětovně po dvou letech a vzájemně porovnat výsledky jednotlivých lokalit, kde by došlo k velkému výkyvu a na tyto značné rozdíly se zaměřit a dále je uvádět v souvislost s jinými aspekty výzkumu. Velkým pozitivem pro další výzkum by bylo použití další metody výzkumu. Např. metoda řízeného rozhovoru s turisty a návštěvníky obou navštěvovaných míst. Také častější monitorování by bylo přínosem pro celistvější pohled. Závěry takového výzkumu by pak mohly poukázat na další turisticky vyhledávaná a oblíbená místa.

Výsledky výzkumu by bylo možné využít v rámci zkvalitňování přístupu navštěvovaných lokalit NPŠ. Práce by se dalo ještě dále využít s tím, že by se mohly porovnat např. výsledky dalších slatí. Důraz by mohl být kladen na další vzdělávání a informovanost turistů. Sekundární analýzy nám nyní pomohly nalézt možné souvislosti mezi jednotlivými výsledky a odpověďmi návštěvníků.

Závěr

Cílem práce bylo porovnat návštěvnost Chalupské a Jezerní slatě v rozmezí dvou let z hlediska návštěvnosti a oblíbenosti k výzkumu byla použita metoda dotazníku, který byl vytvořen z otázek, sestavených na základě znalostí jednotlivých zkoumaných lokalit. Získáno bylo 200 dotazníků z každé sledované lokality. Jednotlivé odpovědi byly zpracovány formou aritmetického průměru (Hendl, 2005). Návštěvníci byli sčítáni a zaznamenáni do sčítacích archů.

Z provedeného výzkumu vyplývá, že výsledky jsou ve shodě s první hypotézou, druhá hypotéza byla vyvrácena. Návštěvnost se v roce 2012 oproti toku 2010 navýšila a Chalupská slat' není ani v roce 2012 oproti slati Jezerní navštěvovanější. Získané výsledky ale napovídají, že tomu v budoucnu bude naopak. Obě slatě navštěvují i v roce 2012 převážně čeští turisté. Díky projektu „Stezky přírodou a časem“ se na slatě přijeli podívat i zahraniční turisté, především tedy Němci. Bylo zjištěno, že roste význam informačních tabulí. V době výzkumu byli turisté na Šumavě - v oblasti Kvildska, převážně na dovolené. Ubytování byli v kempu či penzionu. Šumava je bezesporu rájem pro cyklisty a turisty, kteří mají tento sport v oblibě. Většina návštěvníků slatí totiž přijelo na kolech. Slatě jsou bezesporu přírodovědeckým i krajinářským klenotem Šumavy. Rizika ze strany návštěvníků eliminuje existence strážní služby.

Získané poznatky mohou být vodítkem k zamyšlení nad prioritami turistů a atraktivnosti lokalit pro turisty, větší informovanosti pro turisty, kteří místo navštěvují nejen na kole, ale i ostatními dopravními prostředky. Velkým přínosem budou další projekty, kde bude zaznamenána frekventovanost návštěv turisty. Přínosem bude zjištění, která jsou vysokou návštěvností zatěžována. Za důležité považuji, zaměření se na psy, kdy pro ně budou platit přísná pravidla pro vstup na chráněné území a jejich porušení by bylo kontrolováno strážní službou. Na informačních tabulích by se mohla objevit varování při porušení zákazu. Na druhou stranu by mohla vznikat další přístupová místa, kde by mohli majitelé obdivovat krásy Šumavy se svými psy.

V případě dalšího využití či rozšíření práce by bylo vhodné získat a následně porovnat návštěvnost také na Tříjezerní slati, kterou turisté uváděli jako další z naplánovaných návštěv. Za přínosné bych považoval zjištění a zakreslení plánovaného či náhodného pohybu turistů (tz. Jaká místa se chystají na Šumavě navštívit? Přesné místo ubytování. Zda Kvildskem pouze projíždějí a jaký je jejich cílový bod? Které

stezky pro pěší či cyklistiku využili?) V neposlední řadě by bylo užitečné získání informací, na jakých konkrétních internetových stránkách se turisté o slatích dozvěděli?

Seznam použité literatury

1. ALBRECHT J.: *Chráněná území ČR: Českobudějovicko*. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, 2003. 807 s.
2. ALBRECHT J.: *Šumavské pláně*. České Budějovice: Kajske středisko státní památkové péče a ochrany přírody v Českých Budějovicích a Správa CHO Šumava, 1979. 27 s.
3. ANDĚRA M., ZAVŘEL P.: *Šumava: příroda historie život. avlíčkův Brod*: Baset, 2003. 800 s.
4. BABŮREK J., PERTOLDOVÁ J., VERNER K., JIŘIČKA J.: *Průvodce geologií Šumavy*, 1. vyd. Vimperk: Správa NP a CHKO Šumava a Česká geologická služba Praha, 2006. 118 s.
5. BERNHARDT T., JELEN J., MAZNÝ P.: *Šumava bez hranic: Šumava – Bavorský les – Mühlviertel*. 2. dopl. vyd. Plzeň: Starý most, 2007.
6. BUFKA L., BUFKOVÁ I., KOVAŘÍK K., MÁNEK J., MARTANOVÁ J., MAŠKOVÁ Z., SILOVSKÝ V., SKOLEK M., VALENTA M., ZATLOUKAL V., ZELENKOVÁ E.: *Plán péče Národního parku Šumava: na období 2001-2010*, Vimperk r. 2000.
7. ČIHAŘ M., TŘEBICKÝ V., NOVÁK J.: *Selected indicators of sustainable tourism in the central part of the Šumava National Park and Biosphere Reserve*. Silva Gabreta (6): 295-304., 2001
8. DOLEŽAL a kol. (2000): *Integrace principů udržitelného rozvoje cestovního ruchu a turistiky*. Závěrečná zpráva výzkumného problému, TVF UK 194 str.
9. DOLEŽALOVÁ J.: *Tajemné stezky: Pohlednice ze Šumavy*. 1. vyd. Vimperk: nakladatelství Regia, 2005.
10. DUTKA L. (2010): *Porovnání Chalupské a Jezerní slatě z hlediska jejich návštěvnosti*. Bakalářská práce, ZF JU, 51 str.
11. FIBICH O.: *Nejúplnější místopisní slovník staré Šumavy*, 1. vyd. Klatovy: nakladatelství Hrad Strakonice a NP a CHKO Šumava, 2009.
12. GALVASOVÁ I. a kol.: *Průmysl cestovního ruchu*, Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha, 2008
13. HANAKOVIČOVÁ J. (2011): *Naučné stezky v cestovním ruchu vybrané části Šumavy*. Bakalářská práce, EF JU, 92 str.
14. HENDL J.: *Kvalitativní výzkum. Základní metody a aplikace*. Portál, Praha 2005

15. HONNERA J., PROKOPOVÁ M.: *Šumava v roce 1991*. 1. vyd. České Budějovice: Krajská správa ČSÚ v Plzni, krajská správa ČSÚ v Českých Budějovicích, 1992. 155 s
16. HORPENIAK V.: *Střední Šumava*. 1. vyd. Český Těšín: Paseka, 2007. 72 s.
17. HUBENÝ P.: *40 let chráněné krajinné oblasti Šumava*. Příbram VI: Správa Národního parku a chráněné krajinné oblasti Šumava, 2004. Osídlení Šimavy, s. 18-19.
18. HUBENÝ P.: *Šumava*. Příbram: Správa Národního parku a chráněné krajinné oblasti Šumava, 2006, Kvilda
19. HUBENÝ P.: *Krajina a architektura. Země Světa: Šumava*. 2005, č. Duben, s. 20-23.
20. CHYTRÝ M., KUČERA T., KOČÍ M.: *Katalog biotopů České republiky*. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2001, Praha.
21. JELÍNEK, J.: *Od jihočeských pralesůk hospodářským lesům Šumavy*. 1. vyd. Brandýs nad Labem: Ministerstvo zemědělství ČR, Úsek lesního hospodářství, 2005. 124 s.
22. KREJČÍ F.: *Národní park Šumava*, Vimperk: Šumavská nadace pro ochranu přírody, 1993. s. 43
23. KUŠOVÁ D., TĚŠITEL J., BARTOŠ M. (2002): *Role of traditions in tourism development in the Czech part of the Bohemian Forest*. Silva Gabreta (8): 265-274.
24. MOCO VÁ K. (2010): *Komparace produktů zážitkové turistiky na Šumavě a v Bavorském lese*. Diplomová práce, EF JU, 162 str.
25. MOUREK D.: *Cestovní ruch a životní prostředí. Integrace principů udržitelného rozvoje do cestovního ruchu a turistiky*. 2003, Závěrečná zpráva semináře. Centrum pro otázky ŽP UK, Praha.
26. MUŠKOVÁ Z., BUFKA L., SMEJKAL Z., Národní park a chráněná krajinná oblast Šumava. In ALBRECHT J a kol. (2003): *Chráněná území ČR – Českobudějovicko*, svazek VIII. AOPK ČR a EkoCentrum Brno, Praha, 2003, s. 160
27. NOVÁKOVÁ E. et al.: *Ochrana přírody a přírodních zdrojů při turistice a cestovním ruchu*. In: *Integrace principů udržitelného rozvoje do cestovního ruchu a turistiky*. 2003, pp. 85-124. Závěrečná zpráva ze semináře. Centrum pro otázky životního prostředí. UK Praha.
28. PÁSKOVÁ M.: *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*. Gaudeamus, Hradec Králové, 2008, 298 str.
29. PETRŮ, Z.: *Základy ekonomiky cestovního ruchu*. IDEA SERVIS Praha:, konsorcium, 1999. ISBN 80-85970-29-5
30. REICHARDT H.; REICHARDTOVÁ B.: *Stará Šumava: Pláně a Povydrří*. 2004

31. ROHÁČ J., MEYER, M.: Introduction to sustainable tourism. Federal Ministry for the Environment, Nature Conservation and Nuclear Safety, s. 32
32. SETUNSKÁ K. (2012): *Komparace Národního parku Šumava a Národního parku Kalkalpen z hlediska udržitelného cestovního ruchu*. STR VŠO
33. SKOLEK M.: *Nelesní ekosystémy v Národním parku Šumava (zemědělsky využívané bezlesí, ŠUMAVA, 2001 Zvláštní číslok 10. výročí vyhlášení Národního parku Šumava, s. 23-24*
34. SPITZER K., BUFKOVÁ I.: *Šumavská rašeliniště*, 1. Vydání, 2008
35. VALENTA M.: *Přírodní klenot Země Světa: Šumava*. 2005
36. VALENTA M., KADOCH J.: *Národní park Šumava*. 1. vyd. Těšín: Správa Národního parku a chráněné krajinné oblasti Šumava ve Vimperku ve spolupráci s reklamní agenturou FLECK ve Staré Boleslavi, 1996. 60 s.
32. VONDRUŠKA V.: *Život staré Šumavy*. 1. vyd. Vimperk: Západočeské nakladatelství, 1989. 248 s.
33. ZÁLOHA J.: *Šumava od a do Z*. 1. vyd. České Budějovice: Růže České Budějovice, 1972. 214 s.
34. ZÁLOHA J.: *Šumava od a do Z*. 2. dopl. vyd. České Budějovice: Jihočeské nakladatelství, 1984. 226 s.

Ostatní zdroje:

40. UNWTO Tourism highlights. 2011, Edition. Dostupný z: [www: http://mkt.unwto.org/en/content/tourism-highlights](http://mkt.unwto.org/en/content/tourism-highlights)
41. Bufková [online]. Dostupné z: [www. http://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/na-sumave-revitalizovali-za-14-let-500-hektaru-raselinist](http://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/na-sumave-revitalizovali-za-14-let-500-hektaru-raselinist), 7. dubna. 2013
- Národní park Šumava [online]. 2004. Dostupné na WWW: <http://npsumava.cz>
35. 28. 114/1992 Sb. Zákon České národní rady o ochraně přírody a krajiny, Změna: 312/2008 Sb., [online], Dostupný z WWW: <http://www.ochranaprirody.cz/index.php?cmd=page&id=53>

Český rozhlas 1: *Nad věcí*. Rozhovor s publicistou Vítem Štěpánkem: Jaký bude a jaký by měl být další osud Národního parku Šumava a jaké místo má mít v nové legislativní úpravě turistika i trvale udržitelný rozvoj života místních obyvatel.

Přílohy:

Příloha č. 1: Dotazník

Dotazník

Dobrý den, jmenuji se Ladislav Dutka a jsem studentem Zemědělské fakulty Jihočeské univerzity. Prosím Vás o vyplnění krátkého dotazníku. Vyplnění poslouží k vypracování mé diplomové práce, která se zabývá monitoringem a porovnáním návštěvnosti Chalupské a Jezerní slatě.

Pokyny k vypracování: u otázek s možností výběru zakroužkujte prosím nejvíce hodící se odpověď

Pozn.: veškeré otázky se týkají pouze návštěvy Jezerní /Chalupské slatě

Anonymita Vašich odpovědí je zaručena.

pes: ano x ne

národnost: česká x německá x jiná

doprava: pěšky x kolo x motorka x auto x autobus x jinak

sociabilita: jednotlivec x dvojice x skupina

1) Kde jste se o tomto místě dozvěděl(a)?

- televize
- rozhlas
- tisk, brožura
- internet
- informační centrum
- ve škole
- od známých
- jsem zde náhodou

2) Co bylo hlavním důvodem, proč jste si k návštěvě zvolil(a) Jezerní /Chalupskou slat'?

- Jen projíždím, je to po cestě
- Viděl(a) jsem ceduli
- Parkoviště je odtud kousek
- Nádherná příroda
- Chtěl(a) jsem vidět jezírko

- Chtěl(a) jsem se podívat na přírodu z rozhledny
- Je zde naučná stezka
- Zajímavá vegetace
- Jiná možnost-jaká: _____

3) Jste zde:

- Na výletě během dovolené
- Na procházce z domova
- Projíždím

Pokud jste zde na výletě během dovolené:

a) Jaká je délka Vašeho pobytu v této oblasti?

- 1-3 dny
- 4-6 dní
- 7 a více

b) Kde jste ubytováni?

- Penzion
- Hotel
- Kemp chata/stan
- U známých

4) Navštívil(a) jste již, nebo máte v plánu návštěvu jiných slatí?

- Chalupskou Slat'
- Tříjezerní
- Jezerní
- Malý polec
- Jiná

5) Kolikrát jste toto místo navštívil(a)?

- Jsem zde poprvé
- Dvakrát
- Třikrát a více
- Chodím sem každý rok
- Chodím sem několikrát do roka

6) Zaujme Vaši pozornost informační tabule?

- Ano, vždy se u ní zastavím
- Jen některá
- Ne, nikdy ji nečtu

7) Je podle Vás informační tabule umístěna na nejviditelnějším místě?

- Ano
- Nevím
- Ne
- Váš názor _____

8) Jsou pro Vás informace na informační tabuli užitečné?

- Ano, čtu si vše
- Ano, ale čtu jen část
- Ano, ale dívám se jen na obrázky
- Ne, přesto je čtu
- Ne, nečtu je

9) Co se Vám na tomto místě nejvíce líbí?

- Jezírko (v případě Chalupské slatě)
- Výhled z rozhledny (v případě Jezerní slatě)
- Vegetace
- Prostředí
- Naučná stezka
- Informační tabule
- Povalový chodníček
- Jiné _____

10) Je něco, k čemu máte výhrady na tomto místě?

12) Chtěl(a) byste se na toto místo ještě někdy vrátit?

- Ano, určitě
- Asi ano
- Spíše ne
- ne

Děkuji Vám za Váš čas a cením si Vaši spolupráce!

Příloha č. 2: Sčítací arch – Jezerní slat'

SČÍTACÍ ARCH - JEZERNÍ SLAŤ		
Počet návštěvníků		
Národnost	česká	
	německá	
	jiná	
Doprava	pěšky	
	kolo	
	motorka	
	auto	
	autobus	
	jinak	
Sociabilita	jednotlivec	
	dvojice	
	skupina	

Příloha č. 3: Sčítací arch - Chalupská slat'

SČÍTACÍ ARCH - CHALUPSKÁ SLAŤ		
Počet návštěvníků		
Národnost	česká	
	německá	
	jiná	
Doprava	pěšky	
	kolo	
	motorka	
	auto	
	autobus	
	jinak	
Sociabilita	jednotlivec	
	dvojice	
	skupina	

Příloha č. 4: Cedula s upozorněním a zákazy

Příloha č. 5: Chalupská slat' - vyhlídka na jezírko

Příloha č. 6: Jezerní slat' – pod rozhlednou

Příloha č. 7: Informační tabule Jezerní slat'

Příloha č. 8: Povalový chodník Chalupská slat'

Příloha č. 9: Zaparkuj a jdi dál

